

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 23 november 2009

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 23 november 2009

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 oktober 2009, dienst/sector -, nummer PS2009MME14, inzake het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer "Beheer en uitvoering concessies openbaar vervoer". Daartoe besloten	9 9	PS2009MME14
RUIMTE, GROEN EN WATER		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 november 2009, dienst/sector BEW, nummer PS2009RGW23, inzake de vaststelling van het Provinciaal Waterplan en Deelplan Kaderrichtlijn Water 2010-2015. Daartoe besloten	9-27 27	PS2009RGW23
Amendement A1, ingediend door de fracties van GL, PvdD, PvdA, ChristenUnie, D66 en SP, inzake waterparels Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	15-16 27	
Amendement A2, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake buitendijks bouwen Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	17 27	
Amendement A3, ingediende door de fracties van de PvdD en PvdA, inzake opheffen vismigratiekelpunten. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	19 27	
STATEN (provinciale)		
Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging van de heer drs. C. de Heer (ChristenUnie) in verband met de tijdelijke vacature van mevrouw K. Derks-Wolthuisen te Utrecht	8-9	
Vaststellen van de notulen van 21 september 2009 en 26 oktober 2009, en de besluitenlijst van 26 oktober 2009.	9	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
WONEN, MAATSCHAPPIJ EN CULTUUR		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 29 september 2009, dienst/sector ECV, nummer PS2009WMC15, inzake de beleidsnotitie Mediabeleid provincie Utrecht 2009-2012.	9	
Daartoe besloten	9	PS2009WMC15
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 november 2009, dienst/sector MOW, nummer PS2009WMC16, inzake de reactie op de rapportage auditcommissie Jeugdzorg	27-37	
Daartoe besloten	37	PS2009WMC16

Presentielijst

vergadering 23 november 2009

Voorzitter: R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin

Griffier: dr. R.J. Poort

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
mr. J.M. Buiting, Utrecht
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
dhr. drs. C. de Heer, Amersfoort
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
C. de Heer, Amersfoort
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mr. P. Kelder, Driebergen-Rijsenburg
ing. D. Kiliç, IJsselstein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg MA, Driebergen
mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. G. Nalis, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. L.W. Nooteboom, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
mevr. J. van Pijkeren, Bunschoten
P.C. Pollmann, Doorn
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht

mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
dhr. drs. R.E. de Vries, Hollandse Rading
mevr. drs. H.D.I. Walta-Auf'm Keller, Veenendaal
G.J. van der Werff, Hoogland
ir. B.A. Witteman, Kockengen

Afwezig:
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
ir. M. Snyders, Baarn
L.C.A.W. Graafhuis (Griffier).

Leden van Gedeputeerde Staten
J. Binnekamp, IJsselstein
mr. J.H. Ekkers, Vianen
mevr. M. Haak-Griffioen, Woerden
drs. W.M. de Jong, Houten
drs. R.W. Krol, Soest
mevr. A.H. Raven BA, Utrecht

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open deze vergadering en heet u allen heel hartelijk welkom. U ziet een wat ongebruikelijke setting. Voor mijn gevoel zijn de Staten voor het overgrote deel naar links afgebogen. Vanaf de andere kant gezien, zijn zij naar rechts afgebogen. Ik denk dat de verwarring compleet is. Mijn eerste gedachte was dat dit is gebeurd in het kader van de cultuurverandering. Het college verdeeld, de Staten en bloc voor ons. Dat is echter niet de reden. De echte reden is dat wij schuivende panelen hebben; in die zin dat zij naar beneden komen en men het onverantwoord vond aan de kant van de ramen te gaan zitten. Er wordt nagedacht hoe dit kan worden opgelost. Dat kon helaas na afgelopen woensdag, toen het gebeurd is, niet meer plaatsvinden. Vandaar dat wij vandaag in deze setting gezeten zijn. Ook degenen op de publieke tribune heet ik van harte welkom, evenals het college en de mensen uit de organisatie.

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Dekkers en de heer Snyders.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Oorspronkelijk was agendapunt 12 op verzoek van de fractie van D66 geagendeerd. Ik heb inmiddels begrepen dat dit agendapunt van de agenda is afgevoerd.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben dat punt inderdaad geagendeerd. In oktober hadden wij al een motie in de maak, waarvan wij overwogen om die in te dienen. Dat was toen afhankelijk van het verloop van de discussie over Utrechtse Jeugd Centraal. Inmiddels zijn de indicatieve cijfers over de financiering bekend en zijn ze gecommuniceerd met de zorgaanbieders. Wij hebben daarover een prima memo gekregen van de gedeputeerde. Dat heeft ons doen besluiten het agendapunt in te trekken, omdat de motie niet meer nodig zal zijn.

De VOORZITTER: Kunnen wij de agenda vaststellen in die zin dat agendapunt 12 van de agenda vervalt?

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda hierna gewijzigd vast.

Onderzoek geloofsbrieven van de heer C. de Heer (ChristenUnie)

De VOORZITTER: In verband met het tijdelijk vertrek van mevrouw Derks wordt in de vacature voorzien door de heer De Heer.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De commissie heeft de geloofsbrieven van de heer De Heer onderzocht. Wij hebben geconstateerd dat hij voldoet aan de wettelijk gestelde vereisten. De commissie ziet geen beletselen voor de toelating van de heer De Heer tot tijdelijk Statenlid.

De VOORZITTER: Dan constateer ik met u dat er geen beletselen zijn ik vraag ik de griffier de heer De Heer naar binnen te geleiden.

Beëdiging van de heer C. de Heer te Amersfoort

De VOORZITTER: Ik verzoek u allen te gaan staan. Ik lees de bij wet voorgeschreven tekst voor om u toe te laten tot de Staten van Utrecht. Dat beantwoordt u met : Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

"Ik zweer dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

De heer DE HEER: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Mijnheer De Heer, dan bent u toegelaten tot de Staten van Utrecht. U bent daarmee al geruime tijd heel bekend. Ik loop ook al wat jaartjes mee, maar al die jaren zie ik ook u op de achtergrond meelopen als fractieassistent of

welke rollen u nog meer vervult hebt. Heel hartelijk welkom bij dit mooie werk, dat u voor de provincie Utrecht mag gaan vervullen als Statenlid. Van harte gelukgewenst.

Ik schors de vergadering om de heer De Heer te feliciteren.

Schorsing van 14.06 uur tot 14.09 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: U hebt een aanvullende lijst gekregen. Er zijn drie stukken toegevoegd.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen binnengekomen.

Vaststellen van de notulen van 21 september 2009 en 26 oktober 2009, en de besluitenlijst van 26 oktober 2009.

De VOORZITTER: De notulen worden nagestuurd.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de besluitenlijst van 26 oktober 2009 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel Beleidsnotitie Mediabeleid provincie Utrecht 2009-2012.

Statenvoorstel rapport Randstedelijke Rekenkamer "Beheer en uitvoering concessies openbaar vervoer".

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

Statenvoorstel Provinciaal Waterplan en Deelplan Kaderrichtlijn Water 2010-2015.

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzit-

ter! Voldoende schoon water is van levensbelang voor mens, dier en milieu. Niemand wil graag in de buurt wonen van vervuild, stinkend water in vijvers of sloten. 's Zomers wil je in open water kunnen zwemmen zonder bang te hoeven zijn ziek te worden van bijvoorbeeld blauwalg of botulisme. Van water met een hoge kwaliteit kan dus eenvoudiger, dus goedkoper, drinkwater gemaakt worden. Voor planten en dieren is goede waterkwaliteit al even belangrijk. Het zorgt ervoor dat er een grotere variëteit in de flora en fauna ontstaat. Iedereen beleeft er plezier aan vissen in het water te zien zwemmen. Kortom: van schoon water wordt iedereen beter.

Daarom werkt de provincie samen met het ministerie van Verkeer en Waterstaat, waterschappen en gemeenten stelselmatig aan het verbeteren van de waterkwaliteit in rivieren, grachten, sloten en vaarten. Omdat rivieren niet stoppen bij de grenzen, zullen bovenstrooms gelegen landen een forse bijdrage moeten leveren om de waterkwaliteit in ons benedenstrooms gelegen land omhoog te krijgen. Hiervoor zijn afspraken in Europees verband nodig. Die afspraken zijn in 2000 vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Doel hiervan is dat de kwaliteit van het water in de grond en aan de oppervlakte in alle Europese lidstaten in 2015 op orde is.

Het Provinciaal Waterplan bevat ambities voor de provincie Utrecht op watergebied voor de komende vijf jaar. Werken aan onze opgave betekent samenwerken met onze al eerder genoemde partners in het waterbeheer. Vanuit de kernwaarden duurzaamheid, kwaliteit en samenwerking, streven wij naar de ontwikkeling van duurzame, robuuste watersystemen en het borgen van bestaande kwaliteiten. Vanuit deze benadering hebben wij steeds gesproken over het maatwerk bij de uitvoering van de beschreven doelen. Helaas hebben wij die niet teruggevonden in de stukken. Wij vragen de gedeputeerde om een toelichting of hij voorbeelden van maatwerk kan aangeven, waarop wij kunnen rekenen bij de uitvoering.

Dan de financiën. De uitvoering van de KRW kost heel veel geld. De voorstellen in het Waterplan 2010-2015 moeten betaald worden, maar de financiën van de provincie zijn maar geregeld tot 2011.

Wat daarna komt, is aan een volgend college.

Op pagina 42 van het Deelplan KRW staat dat het budget dat het ministerie van VROM ter beschikking stelt voor de periode tot en met 2014 ontoereikend blijkt te zijn. Kunnen wij de conclusie trekken dat er nog vraagtekens staan bij de financiële dekking van de KRW en zo ja, welke? Welke effecten kan dit hebben voor de uitvoering ervan op de langere termijn? Graag een reactie hierop van de gedeputeerde.

Dan de haalbaarheid van de gestelde doelen. Dit naar aanleiding van een reactie en de inspraak van de LTO (Land- en Tuinbouworganisatie). Bij de uitvoering van de waterplannen gaat men uit van doelen die op bepaalde momenten gehaald moeten worden. Hierbij is bekend dat de normen voor stikstof en fosfaat in oppervlaktewater aannames zijn. Er zal de komende periode uitvoerig onderzocht moeten worden of deze realistisch en haalbaar zijn. Hierin zit voor de fractie van het CDA een punt van zorg. Daarom stellen wij de volgende vragen:

- *Erkent het college dat de gestelde normen voor stikstof en fosfaat in het oppervlaktewater aannames zijn en nog goed onderbouwd moeten worden in de komende periode? Zo ja, is het college van mening dat, zolang de normen niet onderbouwd zijn, deze geen directe doorwerking mogen krijgen in de richting van andere planologische plannen, zoals de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000?*
- *Is het college het met ons eens dat normen die niet realistisch zijn gebleken in de periode tot 2021 geen invloed mogen hebben op andere beleidsvraagstukken?*

Naast het voorgaande punt is in de commissie RGW ook gesproken over zaken die wel met water te maken hebben, maar die niet zijn opgenomen in het waterplan, zoals de waterparels binnen de provincie Utrecht. Tijdens de commissievergadering is gesproken over het extra verankeren van de waterparels in het Waterplan. Wij vinden dat de waterparels al voldoende zijn geborgd in bestaande plannen, zoals de EHS, Natura 2000 en TOP-gebieden. Het extra opnemen van de waterparels in het Waterplan is wat ons betreft overbodig en zal alleen leiden tot een stapeling van regels en plannen. Wat ons betreft is dat niet wenselijk.

Tot slot. Er is veel werk verzet om dit waterplan en het Deelplan KRW, zoals het hier voor ons ligt, op papier te krijgen. Evenals tijdens de commissievergadering laten wij weten dat wij op hoofdlijnen positief zijn over dit voorstel.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het Provinciaal Waterplan en het Deelplan KRW, zoals deze door Gedeputeerde Staten zijn gepresenteerd, vormen in onze ogen een solide plan, waarbij niet alleen gekeken wordt naar de vraag hoe wij de problemen die wij op korte termijn voorgeschoteld krijgen, kunnen oplossen, maar er wordt ook een degelijke visie gelegd naar de toekomst met een perspectief waarvan wij kunnen zeggen: "Daar kunnen wij wat mee."

Wat wij ook belangrijk vinden, en ook terug hebben kunnen vinden in de plannen die zijn voorgelegd, is dat er nu heel veel nadruk wordt gelegd op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheden en de partners. Het is niet alleen de provincie Utrecht, het is niet alleen het waterschap, maar het is iedereen, inclusief - en dat zeg ik naar aanleiding van de discussie in de commissie - de VRU (Veiligheidsregio Utrecht).

In de commissie is uitvoerig gesproken over de plannen zoals deze nu voorliggen. Ik neem er drie elementen uit, die wat mijn fractie betreft nog wat losse eindjes waren of die onvoldoende uitgediscussieerd waren in de commissie, mede naar aanleiding waarvan de gedeputeerde nog een memo heeft gestuurd. Het gaat om drie zaken: de Koude Warmte Opslag (KWO), de positie van de VRU en de waterparels. Over de financiën ga ik niet veel zeggen, omdat ik mij wat dat betreft aansluit bij de vragen die collega Seldenrijk heeft gesteld en de antwoorden die al in eerste instantie door de heer Binnenkamp zijn gegeven.

De KWO. Wat opviel tijdens de commissie, was dat wij een inspreker kregen, die heel nadrukkelijk aankaartte wat in zijn ogen de risico's waren van de KWO. Hij zou ons nog verheugen met extra informatie, maar die heb ik niet gekregen. Ik weet niet of het bij de griffier bekend is of die stukken zijn binnengekomen. Ik zie hem nee-schudden. Hoe dan ook, wij hebben in 2007 of 2008 het beleid vastgesteld ten aanzien van de KWO. Ik heb geen reden aan te nemen dat er substantiële veranderingen noodzakelijk zijn waarop wij zouden

moeten amenderen op dit plan. Daar wil ik het dan ook bij laten. Wij steunen dit onderdeel van het plan.

Een tweede punt in die commissie was de positie van de VRU. Wij hebben gezegd dat wij dit een belangrijk orgaan vinden en ook een belangrijk adviesorgaan van de provincie. Wij zouden het op prijs stellen dat Gedeputeerde Staten opnieuw gaan kijken hoe je die adviesrol op een fatsoenlijke, gedragen manier kunt vormgeven. Wij hebben hierover inmiddels een voorstel voor een tekstwijziging gekregen van Gedeputeerde Staten. Ik moet u zeggen dat de fractie van de VVD daarmee heel goed uit de voeten kan. Gedeputeerde Staten zeggen, terecht, dat zij aan de ene kant zelf bepalen aan wie zij advies vragen en over welke zaken. Dat wordt nu verankerd. Tegelijkertijd kun je zeggen: stel dat welk orgaan, welke partners dan ook, of wie dan ook, een mening heeft over een bepaald beleidsitem, het natuurlijk altijd vrij staat ongevoerd advies uit te brengen. Wat dat betreft zou de tekst zoals die nu door Gedeputeerde Staten wordt voorgelegd, op onze steun kunnen rekenen.

Dan kom ik bij de waterparels. Niet alles wat met water te maken heeft, hoeft te worden opgenomen in een waterplan. Als je dat zou willen doen met ieder plan in de wereld van het openbaar bestuur, dan krijg je meters documenten, die allemaal dubblures met andere documenten vormen, omdat zij net weer over die deelonderwerpen gaan. Zeker als daarvoor beleid is verankerd in ander provinciaal beleid, is die noodzaak minder. Nu is er in de commissie wel gesproken over het opnemen van de waterparels in het waterplan. Op zich is dat helemaal niet onlogisch. Mijn eerste gedachte was dan ook: dat klinkt sympathiek. Echter, om drie redenen is het overbodig. In de eerste plaats vanwege het feit dat de waterparels al zijn opgenomen in de EHS, in Natura 2000 en in de TOP-gebieden. Voor wat de fractie van de VVD betreft, is dat voldoende. Drie keer een verzekering? Ik weet niet hoe het u vergaat, maar als je een verzekering afsluit, moet je premie betalen en er is volgens mij in dit huis niemand die op zijn eigen huis drie brandverzekeringen heeft afgesloten of die drie zorgverzekeringen voor hetzelfde heeft afgesloten.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voor-

zitter! Is de heer Balemans ermee bekend dat zes van de waterparels die geïdentificeerd zijn door de provincie en zijn vastgesteld, buiten de EHS- en de Natura 2000-gebieden vallen?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ja, en die zijn wel verankerd in het algehele beeld dat wij hebben, ook in het kader van ruimtelijke ordening binnen deze provincie. Nogmaals, als iets niet genoemd wordt in het ene document of in het andere document, wil dat niet automatisch zeggen dat je er dus iets voor moet regelen. Je kunt ook dingen overbodig regelen. Iets wat niet geregeld hoeft te worden, moet je niet regelen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Vindt de heer Balemans dat die zes waterparels helemaal niet meer beschermd hoeven te worden?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! In denk dat dat in het huidige beleid, voorzover er sprake is van enige vorm van het bieden van bescherming, afdoende gebeurt. Ik heb niet de indruk dat Gedeputeerde Staten, of het nu gedeputeerde Krol is, die te maken heeft met ruimtelijke ordening of dat het gedeputeerde Binnekamp is met het waterdossier, zomaar allerlei 'witte vlekken' laten ontstaan in het beleid van de provincie.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Om bij dat laatste aan te sluiten: ik denk dat er iets wel iets in een soort 'beleidsmatig vagevuur' blijft hangen. Enerzijds wordt namelijk erkend dat er bijzondere gebieden zijn, ook buiten de EHS. Anderzijds wordt in het midden gelaten welke gebieden dat zijn en wordt daaraan niet specifiek richting gegeven. Ik denk dat het handig is, ook gezien het voorwerk dat er al is op het gebied van de waterparels, dat je zegt: "OK, die nemen wij op en wij zorgen ervoor dat die een specifieke invulling krijgen wat betreft beheer, gericht op behoud ontwikkeling waterkwaliteit."

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Is dat een vraag of een stellingname?

De VOORZITTER: Ik denk dat u uw betoog kunt vervolgen. Ik hoorde geen vraag.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat laat onverlet dat wij vinden dat datgene wat het beschermen waard is, beschermd moet worden. Wat echter z'n eigen broek kan ophouden, moet je z'n eigen broek laten ophouden en daar hoeft je dus niks voor te regelen.

De grap is overigens dat ik het gerucht heb gehoord dat er een amendement rondzwerft. Ik ken het niet, maar ik had het graag gezien. Misschien kunnen wij dat betrekken bij het debat. Ik wacht het maar af en ik houd mij het recht voor in tweede termijn daarop eventueel nog te reageren.

Nogmaals, ik heb daarnet gezegd dat je als je drie premies afsluit in drie gebieden de bescherming hebt en drie regelgevende beschermingen hebt, je niet nog een vierde premie hoeft af te sluiten. Nu heeft de NMU mij en ook enkele anderen van ons een mail gestuurd, waarin men zegt: "Wacht eens even, wij vinden het wel belangrijk om de waterparels op te nemen in dat waterplan, omdat in de EHS, in Natura 2000 en in de TOP-gebieden dat onvoldoende geborgd is." Als je dat op je laat inwerken, dan is het gek dat als je drie slechte verzekeringen hebt afgesloten, je dan toch een vierde verzekering gaat afsluiten. Dan zou ik zeggen, en dat is de reden dat ik de stellingname van de NMU niet deel: "Als je vindt dat je een slechte regeling hebt, dan is vanuit bestuurlijk oogpunt je eerste opgave die slechte regeling te verbeteren en niet om er nog eentje naast te leggen." Dat leidt alleen maar tot meer verwarring, want dan ga je selectief winkelen: uit welke regeling plukken wij iets en maken er beleid van. Dat zou betekenen dat wij in deze statenzaal en in de commissie RGW nog vele malen gaan strijden over de vraag welke regeling op wat van toepassing is en in welke mate. Ook al vindt de NMU dat het minder goed geregeld is in de drie bestaande regelingen, dan ben ik nog van mening dat het wel degelijk goed geregeld is. Ik zou ook wat vrijheid aan de gedeputeerden Binnekamp en Krol laten op hun verantwoordelijke gebieden om het beleid ook werkelijk effectief tot uitvoering te brengen in samenspraak met de gebieden. Dan moeten wij hier niet alles tot op de millimeter dichtregelen, zodat zij alleen nog maar kunnen zeggen: "Ja, wij moeten dit van de Staten uitvoeren. Het is niet praktisch, maar wij doen het toch." Nee, ik wil wat beleidsruimte geven aan de bestuurlijke voorlieden van deze

provincie.

Kort gezegd: als je gaat kijken naar nog een vierde regeling, zou dat hiertoe kunnen leiden: als je de regeling opneemt in het waterplan, dan moet je beleid maken, moet je financiën ter beschikking stellen. Dat maakt dit allemaal niet transparanter, niet doorzichtiger en ook niet slagkrachtiger. Tot zover mijn eerste twee argumenten.

Het derde argument is de relatie met de nieuwe Wet Ruimtelijke ordening (nWro). Wij hebben indertijd het streekplan beleidsneutraal overgezet naar een structuurvisie. Daar zit nog een element aan vast. Dat is niet alleen het beleidsneutrale omzetten, maar er zit ook een verplichting van rijkswege aan vast, dat de provincies en de gemeenten alle plannen, alle kaarten, digitaal ter beschikking moeten stellen. Dan kun je wel zeggen: "Weet je wat, ik neem de waterparels op in de kaart die afgedrukt is in het boekje en daar hebben wij het dan mee gehad." Echter, digitaal moet je het toch al doen. Sterker nog: alle wijzigingen die wij hier aannemen, zijn sneller op het web gezet dan dat zij gedrukt zijn. Ik ga er dus vanuit dat die digitale kaart altijd de laatste stand van zaken geeft. Bovendien heeft dat het voordeel voor de burger dat op het moment dat hij op de site van de provincie klikt en gaat kijken op een plek die wij een waterparel noemen, meteen op het scherm komt: de EHS is van toepassing, Natura 2000 is van toepassing, TOP is van toepassing en zelfs de bestemmingsplannen van de gemeenten die er ook mee te maken hebben. Dat is al optimaal. Ik zou niet weten wat het toevoegt om dat ook nog eens in te kleuren op een papieren kaart, los nog van de andere argumenten die ik genoemd heb. Nu klinkt dat misschien raar als ik dat zo zeg, maar ik heb het voor de zekerheid ook nog nagevraagd bij een bedrijf dat dit soort operaties voor veel van die gemeenten uitvoert. Ook daar zegt men: je kunt veel sneller schakelen met de digitale versie – en dan heb je de laatste informatie onder je muis hangen – dan dat je het afdrukt in een papieren document dat ook nog eens tot verwarring kan leiden. Op het moment dat er namelijk een burger komt en zegt dat dit of dit op papier staat, moet jij zeggen: "Ja, maar op de digitale kaart staat dat." Laten wij dan toekomstgericht, modern bezig gaan en alles digitaal doen. Uiteindelijk, als je het allemaal vier keer doet, met vier verzekering-

gen en als je vervolgens zegt dat je een digitale kaart hebt en ook nog een papieren kaart, dan wordt het er voor die burger allemaal niet transparanter op. En dat is toch waarvoor wij hier staan? Wij willen dat die burger met één druk op de knop precies weet waar hij aan toe is en precies ziet wat hij moet zien.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Nalis voor haar maidenspeech.

Mevrouw NALIS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het ontwikkelen van beleid met betrekking tot waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer is op dit moment een belangrijk onderwerp. Dit komt in de eerste plaats natuurlijk door de klimaatverandering. Daarnaast is de ecologische toestand van het oppervlaktewater in de provincie Utrecht zorgelijk. Wij moeten de komende jaren dus samen met onze partners, zoals waterschappen en gemeenten, een pro-actief beleid voeren om te zorgen dat wij robuuste en duurzame watersystemen realiseren in de provincie Utrecht. De fractie van de PvdA vindt overall gezien het voorliggende waterplan wel voldoende, maar heeft bij een aantal onderdelen toch nog wel wat opmerkingen. Bij deze onderwerpen willen wij de komende jaren de uitvoering van beleid dan ook goed blijven volgen. In de eerste plaats: de financiering na 2012. Wij maken ons zorgen om die financiering van de gewenste maatregelen na 2012. Het is dus noodzakelijk, zoals de gedeputeerde ook in de commissie al heeft toegezegd, dat de benodigde middelen in de begrotingen van 2011 en 2012 worden opgenomen. In 2012 zal het dan ook in het overdrachtsdocument voor het volgende college worden meegenomen.

Ten tweede: het gebiedsgericht beleid. Het college geeft veel aandacht aan gebiedsgerichte inzet, waarbij een indeling wordt gemaakt naar gebieden waarbij de provincie een initiërende rol, een coproductierol of een volgende rol op zich neemt. Met name bij de gebieden waar de provincie een coproductierol wil vervullen, zoals bij de Langbroekerwetering, hebben wij in de commissie RGW al aangegeven dat wij het belangrijk vinden dat er een duidelijke visie wordt ontwikkeld om de knelpunten met betrekking tot de verwevenheid van landbouw en natuur op te lossen. Wij zullen de uitwerking door die gebiedscommissies dan

ook zeer geïnteresseerd blijven volgen. Wij vinden overigens dat de provincie de regie in die gebiedscommissies dient te hebben.

De waterkeringen. Bij het aanleggen van waterkeringen moeten in eerste instantie natuurlijk de normen het uitgangspunt zijn. Wij vinden het echter ook belangrijk dat er goed gekeken wordt naar een goede ruimtelijke inpassing, dus het meewegen van natuur-, landschap- en cultuurhistorieaspecten.

In het verleden hebben wij al eerder onze steun gegeven aan het nemen van maatregelen voor het op peil houden van de visstand. Om die visstand op peil te houden, dienen volgens ons barrières voor de vismigratie voorkomen te worden. Wij ondersteunen daarom een amendement dat daartoe wordt ingediend door de PvdD.

Het is goed dat er een prioriteitsvolgorde is met betrekking tot het schenken van aandacht aan de verschillende gebieden die lijden onder verdroging. Wij moeten echter ook aandacht blijven houden voor die gebieden die geen TOP-gebieden of sub-TOP-gebieden zijn.

Zoals ik aan het begin al heb gezegd, is met name de waterkwaliteit in onze provincie kwetsbaar. Daarom is een goede handhaving van wet- en regelgeving belangrijk. Wij willen graag bij de behandeling van het provinciaal handhavingsprogramma een discussie voeren over de gewenste handhavingsfrequentie van de lozing van bestrijdingsmiddelen en de handhaving van het ongewenst omzetten van gras naar akkerbouw in veenweidegebieden.

De waterparels. Volgens mij komt dit punt wel terug in elk verhaal dat vanmiddag wordt gehouden. Wij vinden het schenken van extra aandacht aan de waterparels wel belangrijk. Zij hebben nogal eens een specifieke recreatieve functie, omdat het vaak wateren zijn in gebieden waar veel wordt gefietst of gewandeld. In het antwoord op inspraakreacties op het waterplan heeft de gedeputeerde gezegd dat het grootste deel van de waterparels onderdeel is van Natura 2000, EHS, TOP-gebieden en sub-TOP-gebieden. Uit nadere informatie die wij van de NMU hebben gekregen, blijkt dat aan die redenering toch wel wat haken en ogen zitten. Voor ons is het belangrijk dat juist die waterparels goed beschermd worden.

Op dit moment biedt volgens ons het waterplan onvoldoende garanties voor de bescherming van de kwaliteit van de waterparels. Daarom zijn wij medeondertekenaar van een amendement op het waterplan, waarmee die bescherming beter wordt vastgelegd.

Ten slotte de rollen. Volgens de wet is de provincie het kaderstellende orgaan en zijn de waterschappen de uitvoerende organen. Dit wordt ook zo geformuleerd in het Deelplan KRW. Vervolgens kunnen de provincie en de waterschappen volgens mij als partners heel goed samenwerking bij het verder uitwerken van het beleid. Ik wil hier nogmaals benadrukken dat de fractie van de PvdA hecht aan een goede invulling van die kaderstellende rol van de provincie. Daarnaast heeft de provincie ook de controlerende taak op de uitvoering van het waterplan. Daarom is het volgens ons belangrijk dat er voldoende deskundigheid in huis is om die taak daadwerkelijk goed vorm te geven.

De VOORZITTER: Ik heb al een paar keer horen spreken over een amendement. Zijn er nog meerdere amendementen op komst of blijft het bij één amendement. Ja, dat is het geval.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik twijfel of ik een vraag aan u moet stellen of dat ik een punt van orde naar voren moet brengen. Het komt erop neer dat er nu blijkbaar amendementen in de maak zijn. Een amendement is een wijziging van het beleidsvoornemen. Ik beschik niet over die teksten. Dat maakt het voor mij vrij lastig nu in het debat met een 'open mind' daartegenover te staan. Dit maakt straks mogelijk een deel uit van een nieuwe regeling. Ik kan dus niet alles afwegen.

De VOORZITTER: Een amendement is pas een amendement als het ingediend is. Een amendement speelt nog geen rol als het nog in de wandelgangen circuleert. Mijn vraag is erop geënt dat als mevrouw Bodewitz als laatste een vrij principieel amendement gaat indienen, ik de Staten zou hebben voorgesteld haar als eerste het woord te laten voeren. Dan maakt het in de eerste ronde deel uit van de beraadslagingen. Ik zag echter daarnet meerdere vingers omhoog gaan, dus dan zal dat niet leiden tot het door mij beoogde doel.

Vandaar dat ik voorstel de volgorde van sprekers te handhaven.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan wil ik u vragen na afloop van de inbrengen van de collega's over te gaan tot een schorsing.

De VOORZITTER: Dat zal sowieso moeten gebeuren, omdat mevrouw Bodewitz de laatste spreker is. Alvorens het college gaat reageren, moet het amendement verspreid zijn.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik was van plan te zeggen om aan de fractie van GroenLinks eerst maar even het woord te geven, want dan hadden wij het eerste amendement nog voor mijn spreektijd. Als wij echter een schorsing krijgen, dan komt dat wel goed. Het waterplan is wettelijk verplicht, maar het is ook heel belangrijk om het te regelen. Schoon water, veilig water is een levensbehoefte. Dan lijkt het alsof de ambities die wij in het waterplan hebben, dat zesje, niet erg hoog zijn. Dat is echter duidelijk uitgelegd in de commissie. Het is wel een realistische ambitie. Laten wij hier eens iets realistisch opzetten, waarop wij niet hoeven terug te komen. En, er komt een terugkoppeling, waarbij bijstelling mogelijk is.

Dan een aantal punten dat ik wil aanstippen. Als eerste de KWO. Er is al veel over gesproken. Uiteindelijk, diepe rapporten hebben wij inderdaad niet meer gezien. Toch zijn er veel twijfels over. Het zou kunnen blijken dat een principe van 'nee, tenzij' hierbij heel nuttig is. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is dan ook hoe voorzichtig wij eigenlijk zijn met die KWO.

Dan een punt dat ook in de commissie ter sprake is gekomen, namelijk de inspraak van de burgers. Er was heel veel inspraak met reacties daarop in de nota van zienswijzen. Van een aantal insprekers werd duidelijk gehoord: de terugkoppeling is niet goed. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is daarom: "Hoe doen wij die terugkoppeling op het waterplan? Hebben wij die mensen wel goed op de hoogte gesteld?"

Dan de waterparels. Ik was van plan daarover niet veel te zeggen, omdat hierover na mijn spreektijd een amendement wordt ingediend en omdat ik

ruim voldoende van die waterparels op mijn hoofd heb gekregen op mijn weg hiernaartoe. Toch een reactie: de fractie van de SP vindt die waterparels belangrijk genoeg om die in dit beslissende waterplan wel op te nemen, ondanks dat ze aanwezig zijn in andere onderdelen van de plannen. Wij hebben dan ook een medeondertekening aan dat amendement, dat ik wel ken, gegeven.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Vandaag stellen de Staten het Waterplan 2010-2015 vast. Het is een plan waar de fractie van GroenLinks in grote lijnen achter kan staan. Het is verleidelijk een waterplan te zien als een sectoraal plan, gemaakt door mensen met een eigen jargon en een eigen wereld van referenties. Dat kan niet meer: waterhuishouding en waterbeleid hebben ver buiten het sectorale veld gevolgen. Zeker in een tijd van klimaatverandering hoort waterbeleid mede sturend te zijn voor de ruimtelijke ordening en de keuzes die de provincie maakt op dat vlak. In die zin vormt dit waterplan ook een opmaat richting de komende provinciale structuurvisie. Daarbij is zeker ook de input van de waterschappen van groot belang en de toepassing van het concept GGRO (Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime). Dat heeft gevolgen voor de structuurvisie en omgekeerd. Daarom is afstemming en gezamenlijk optrekken van provincie en waterschappen erg belangrijk. Graag hoor ik van het college of het streven inderdaad is dat bij de eerste stap naar een nieuwe integrale structuurvisie – ik zag dat er gesproken werd over een ruimtelijke kadernota – de integrale gebiedsgerichte inbreng kan worden meegenomen.

Over gebiedsgericht gesproken: in het waterplan wordt op pagina 24 gesproken over het in samenwerking met het waterschap Amstel, Gooi en Vecht onderzoeken van een eventuele aanpassing van de KRW-doelen in en rond Groot Mijdrecht Noord in een later stadium. De vraag is wat wij hier precies onder moeten verstaan.

Dan kom ik op de waterparels. In een eerder stadium heeft de provincie zich hiervoor ingezet. Het is ons een beetje een raadsel waarom Gedeputeerde Staten nu lijken terug te schrikken. Het gaat hier om gebieden deels binnen de EHS, deels binnen Natura 2000, maar ook een aantal daarbuiten. Daarvoor zou heel goed de zinsnede in hoofdstuk

12 kunnen gelden over gebieden buiten de EHS, waar sprake is van een geconcentreerde actuele waarde. Ik krijg het idee dat provincie en waterschappen een beetje wachten op wie het eerst beweegt. De fractie van GroenLinks vindt erkenning en opname van de waterparels van essentieel belang. Om uit de impasse te komen, komen wij met het volgende amendement.

Amendement A1 (GL, PvdD, PvdA, ChristenUnie, D66, SP): waterparels

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 23 november 2009, ter behandeling van het Provinciaal Waterplan 2005-2015;

besluiten:

aan hoofdstuk 12 van het Provinciaal Waterplan 2005-2015 de volgende tekst toe te voegen:

Waterparels.

Reeds in een eerder stadium zijn 25 waterparels binnen onze provincie geïdentificeerd. Deze gebieden met hoge potenties op het gebied van waternatuur en -kwaliteit liggen deels binnen en deels buiten de begrenzing van de EHS en Natura 2000. De provincie Utrecht zet zich in om de kwaliteiten van deze waterparels te beschermen en hun potentiële waarden te verwezenlijken. Hierbij ligt een belangrijke rol bij de waterbeheerders in de uitvoering van hun waterbeheersplannen.

Toelichting

Waterparels hebben hoge aquatische natuurwaarden, maar niet alleen waterparels worden op dit moment geborgd door het beschermingsregime van de Europese Kaderrichtlijn Water, Natura 2000 of de EHS. Provinciale Staten hebben op 23 juni 2008 de Strategische Visie op het Waterplan vastgesteld. In deze strategische visie is aangekondigd dat de zogeheten waterparels in het toekomstige Waterplan worden verankerd. Het noemen van de aanwezigheid van provinciale waterparels in een provinciaal Waterplan geeft een signaal dat de provincie Utrecht het belangrijk vindt dat deze waardevolle natuurgebieden behouden blijven. Het geeft daarnaast inhoudelijk nader richting aan doelstellingen op het gebied van het beheer van de specifiek genoemde gebieden. Volgens het adviesrapport van DHV "Waterparels ja of nee?" zijn de kosten van de over het algemeen zeer effectieve maatregelen voor de waterparels relatief

laag en de haalbaarheid bij opname in strategische plannen hoog.

Het zet naast een zekere kaderstellende rol vanuit de provincie, ook een uitvoerende rol van de waterbeheerders. Ik denk dat de heer Balemans hieraan nog een argument heeft toegevoegd door te wijzen op het belang van digitalisering van plannen. Je kan wel digitaal die waterparels toevoegen, maar als het geen status heeft, is de burger alleen maar in verwarring en vraagt zich af wat dat dan precies inhoudt.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de heer Kloppenborg eraan herinneren dat digitale versies in dit land inmiddels voor papieren versies gaan. Dan zit de verwarring juist in het voorstel van de heer Kloppenborg om het op te nemen in de papieren versie. Het is dus omgedraaid. De heer Kloppenborg bevestigt dus mijn argument ten nadele van zijn amendement.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee, hiermee zorgen wij ervoor dat papier en digitaal precies gelijk op kunnen trekken.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Hoeveel geld wil de heer Kloppenborg dan uitgeven bij iedere keer dat wij een klein item digitaal veranderen, wat bijna geen cent kost, en dat om te zetten in een nieuwe papieren kaart? Over meer regels, meer bureaucratie en efficiënt geldgebruik gesproken.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat hiermee een onhelderheid is weggenomen.

Ik wil ook nog een woord van lof uiten. Lof voor het alsnog opnemen van enkele specifieke zwemwaterlocaties, waarvoor, zoals bekend, ons commissielid Titia Beukema in een eerder stadium al zeer heeft gepleit. Hulde daarvoor.

In commissieverband hebben wij al eerder enige zuinige woorden gewijd aan wat wij de zesjescultuur noemden, wat betreft het halen van de doelen van de KRW. Bij nader inzien blijkt ook uitwisseling met mensen uit de kring van de waterschappen daaraan bijgedragen te hebben. Begrijp mij goed dat het halen van een zesje over de volle breedte al een hele taak is, zeker gezien de finan-

ciële ruimte. Belangrijk is wel dat wij het ons niet moeilijker maken dan het al is. Daarmee bedoel ik met name het beleid ten aanzien van de uitstoot door de landbouw.

Ten slotte een heel ander onderwerp. In commissieverband werden wij door insprekers gewezen op potentieel heikele gevolgen van verstoring van de waterhuishouding door KWO. De fractie van GroenLinks vindt KWO een heel belangrijk middel in het kader van energie- en milieubeleid. Het mag er niet toe leiden dat wij de ogen sluiten voor onvoorziene effecten in de complexe ondergrondse waterhuishouding. Ik neem aan dat de provincie daarmee bij de vergunningverlening terdege rekening houdt en dat dit een verdere beleidsontwikkeling ten aanzien van bodem- en grondwaterbeleid, zoals de bodemvisie die er aankomt, meeneemt.

De VOORZITTER: Het door de heer Kloppenborg ingediende amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! "Nederland leeft met water" :de rijksoverheid heeft een aantal jaren geleden onder deze naam een landelijke campagne gestart om ons bewust te maken dat wij allemaal verantwoordelijk zijn voor het droog, veilig en leefbaar houden van ons land. Dat kan al heel praktisch en ook dicht bij huis, want in de laatste advertentie over "Nederland leeft met water", worden wij opgeroepen vooral geen tissues of verfristen door het toilet te spoelen. Dat is namelijk, zoals wij allemaal wel weten, niet goed voor de riolering en voor de waterkwaliteit. De provincie is dan wellicht wat verder van huis voor veel mensen, maar ook wij als provincie dragen ons steentje bij als het gaat om leven met water. In het waterplan hebben wij opgeschreven wat wij in de komende zes jaren samen met onze waterpartners zullen doen om het water in de provincie veilig, schoon en mooi te houden.

In de commissievergadering ben ik al vrij uitvoerig op het waterplan ingegaan. Daarom zal ik mij nu tot een paar hoofdpunten beperken. Daarbij wil ik het college bedanken voor de schriftelijke beantwoording van een aantal vragen. Dat was heel verhelderend.

Bouwen in het buitendijkse gebied bij het Eemmeer. In het waterplan is een beleidslijn opgenomen, waarin wordt gesteld dat voor nieuwe bebouwing in buitendijks gebied dezelfde veiligheidsnorm moet gelden als binnendijks. Dit is zelfs tot provinciaal belang verheven en onze provincie is voornemens deze veiligheidsnormering in te brengen in het vooroverleg met gemeenten. Wij hebben begrepen dat deze beleidslijn voortkomt uit afspraken die in het kader van het streekplan zijn gemaakt. In het streekplan is de mogelijkheid geboden om woningen te bouwen in de Noordschil bij Baarn. De gemeente Baarn heeft nu aan de provincie gevraagd wat de veiligheidsnormen zijn, waarmee zij rekening moet houden. De beleidslijn is echter vrij algemeen geformuleerd. Er wordt niet vermeld dat het om de Noordschil Baarn gaat en ook niet dat het gaat om ontwikkelingen van enige omvang. Onze fractie heeft daarover een amendement voorbereid, waarbij zij een aantal woorden aan de beleidslijn wil toevoegen. Ik heb het amendement helaas niet eerder op de mail kunnen zetten, omdat ik de benodigde informatie pas rond het middaguur heb ontvangen. Normaal gesproken houd ik niet van een overvaltaktiek en krijgt iedereen altijd tijdig de amendementen van onze fractie. In dit geval kon het echter niet anders en heb ik het met de hand uitgeschreven.

Amendement A2 (ChristenUnie): buitendijks bouwen

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 23 november 2009, ter behandeling van het Provinciaal Waterplan 2005-2015;

besluiten:

de tekst in de beleidslijn op pagina 32 als volgt te wijzigen:

"Voor buitendijks bouwen langs het Eemmeer geldt een veiligheidsnorm van 1:1250 bij vestiging van nieuwe bedrijven en woningen in de Noordschil van Baarn. Uit de door het Rijk [...] op te vangen ..."

Daarnaast heeft onze fractie er behoefte aan om in de aanloop naar de nieuwe structuurvisie na te denken over buitendijks bouwen in onze provincie. Enige tijd geleden hebben wij gesproken over buitendijks bouwen bij Nieuwegein. Dat is uiteindelijk

niet doorgegaan. Nu is dan Eemland aan de orde. Wij zijn bereid samen met de commissie RGW hierover na te denken en een voorbereidende notitie daarover op te stellen.

Dan de nutriëntenproblematiek. LTO heeft laten weten dat hierover veel onduidelijkheid bestaat en dat wij daardoor mogelijk doelen nastreven die niet realistisch zijn. Het college heeft dit erkend in de beantwoording van onze vragen hierover. Wij zijn blij te lezen dat deze problematiek ook de aandacht heeft van het Rijk en dat er verschillende onderzoeken en pilotprojecten gestart zijn. In 2021 wordt de balans daarvan opgemaakt en wordt besloten over een eventuele doelverlaging. Nu is doelverlaging niet een woord dat wij graag tot ons vocabulaire rekenen. Wij hopen dan ook van harte dat het niet zo ver zal komen. Wij gaan ervan uit dat alle partijen zich daarvoor maximaal zullen inzetten.

In de commissievergadering was veel te doen over de mogelijke risico's van de KWO-systemen voor de grondwaterkwaliteit. Wij hebben ons hierop verder beraden en vinden geen aanleiding om het waterplan op dit onderdeel te amenderen. Alle KWO-systemen, groot en klein, zijn vergunningplichtig. Dat betekent dat de provincie via de vergunningverlening ook kan sturen. Bovendien wordt beleid voor KWO-systemen via de bodemvisie verankerd in de nieuwe structuurvisie. Ik heb begrepen dat de bodemvisie al in december door Gedeputeerde Staten wordt vastgesteld en dus gauw naar de Staten komt.

Dan kort iets over de VRU. In de schriftelijke beantwoording is nog steeds het voorstel opgenomen. Mijn vraag is: is dit voldoende of moet deze tekst formeel met een amendement door de Staten worden vastgelegd?

Tot slot de waterparels. Onze provincie heeft meegewerkt aan de identificatie van deze ecologisch waardevolle wateren, samen met onze waterpartners en de waterschappen. Dat hebben wij gedaan, omdat wij de waterparels belangrijk vinden. Niet voor niets stond in de strategische visie opgenomen dat de waterparels verankerd zullen worden in het definitieve waterplan. Daar is kennelijk toch van afgezien. Om twee redenen vindt onze fractie dit niet een goede keuze. Inhoudelijk omdat specifieke aandacht voor de waterkwaliteit een goede aanvulling is op het meer generieke

beleid voor de EHS en Natura 2000. Bovendien ligt een deel van de waterparels niet in EHS- of Natura 2000-gebied. Ten tweede – dat vinden wij wellicht nog belangrijker – een procedurele reden. Wij willen als provincie een betrouwbare partner zijn, met name richting de mensen die samen met ons hebben gewerkt aan de waterparels. Daarbij past het de waterparels op te nemen in het waterplan.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Toen ik nog jong en jeugdig was, hadden wij schooltelevisie. Daarop was het programma "Water, water, lucht en vuur. We leven ervan, we leven ervan". Misschien valt het op: er wordt twee keer 'water' genoemd. Dat geeft al het belang aan van water voor onze samenleving. Dat was dan ook het gevoel dat mij overspoelde toen ik mij ging inleven en ging inlezen in het waterplan dat wij hier vandaag bespreken. In de commissie hebben wij er niet heel veel woorden aan gewijd. Dat zal ik ook in de Staten niet doen. Dat geeft echter niet weer dat wij het niet belangrijk vinden dat een dergelijk stuk wordt vastgesteld, al is het maar in aanloop naar de nieuwe provinciale structuurvisie die wij over een aantal jaren vaststellen en waarvan dit een heel belangrijke bouwsteen vormt. Het is wat ons betreft ook heel belangrijk dat het waterplan duurzaamheid waarborgt voor de langere termijn. Het is weliswaar een programma dat voor vijf jaar loopt, maar de effecten ervan moeten natuurlijk op de langere termijn zichtbaar zijn en zichtbaar blijven. Dat is ook goed verwoord in het plan dat nu voorligt.

Tijdens de commissiebehandeling heeft mijn collega Weijers aandacht gevraagd voor het uitvoeringsplan. Wij hebben toen gezegd dat, zoals het nu in het waterplan staat, wij het een beetje aan de magere kant vinden. Wij zouden er dan ook zeer voor pleiten dat het advies van de Provinciale Commissie Landelijk Gebied wat dat betreft serieus wordt genomen en als basis kan dienen bij de verdere uitwerking van het uitvoeringsplan.

Zoals bekend, heeft D66 iets met parels. Of het

nu cultuurhistorische parels zijn of waterparels: daar worden wij warm van. Eigenlijk moet ik stellen dat wij in het licht van de discussie zoals die hier vandaag is gevoerd, er groot voorstander van zijn de waterparels veilig te stellen in het waterplan, ondanks dat er een aantal zaken is dat al bescherming biedt. De redenen die mevrouw Dik van de ChristenUnie daarvoor noemde, zijn valide genoeg om de waterparels op deze manier ook veilig te stellen in het waterplan. Dat is de reden dat wij hebben besloten het amendement te ondersteunen.

Tot slot het digitaal-zijn van het waterplan. Ook wij, als vooruitstrevende partij, als ik ons zo mag noemen, zijn er groot voorstander van dat dit soort plannen digitaal beschikbaar is dan wel gehanteerd kunnen worden en als zodanig ook een juridische status hebben. Ik wil mij wat dat betreft aansluiten bij de opmerkingen die door de heer Balemans van de VVD zijn gemaakt.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Met het voorliggende waterplan stelt de provincie de kaders vast voor het bereiken van de KRW-doelen. De visstand is een belangrijke kwaliteitsparameter van de KRW. Natuurlijke vismigratie wordt echter belemmerd door sluisen, stuwen en gemalen en daarnaast worden grote aantallen vissen in veel van de huidige gemalen versnipperd of raken ernstig verwond. Er is weinig fantasie voor nodig om te begrijpen dat dit niet bevorderlijk is voor een goede visstand. Daarnaast brengt het veel leed toe aan de vissen zelf. Om deze problemen op te lossen, zijn het opheffen van barrières en het herstel van leefgebieden belangrijke maatregelen die getroffen kunnen worden in het kader van de KRW. Helaas ontbreken deze belangrijke elementen in het waterplan. De provincies Noord-Holland en Zuid-Holland hebben wel aandacht besteed aan vismigratie in hun waterplan. De gemalen in onze provincie zijn niet visveiliger dan die in Noord-Holland en Zuid-Holland. Daarom is onze fractie van mening dat ook de provincie Utrecht haar verantwoordelijkheid dient te nemen in het realiseren van deze belangrijke maatregelen. Het waterplan biedt een mogelijkheid om stap te zetten in de richting van visveiliger gemalen en daarmee een gezonde visstand. Duidelijkheid naar de waterschappen is van

groot belang; geen visonvriendelijke gemalen erbij en bij vervanging moet rekening gehouden worden met vismigratie. Hiervoor zijn kaders nodig. Wij willen dan ook het volgende amendement indienen, mede namens de fractie van de PvdA

Amendement A3 (PvdD, PvdA): opheffen vismigratieknelpunten

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 23 november 2009, ter behandeling van het statenvoorstel nummer PS2009RGW23, inzake het Provinciaal Waterplan;

besluit:

het bij het voornoemde voorstel behorende ontwerpbesluit te wijzigen, als volgt:

- I. Aansluitend aan onderdeel 1 van het besluit wordt toegevoegd de volgende tekst:", met dien verstande dat aan hoofdstuk 12 (Water voor Natuur) van het ontwerpwaterplan wordt toegevoegd:

Vismigratie

Maatschappelijke opgave

De visstand is een van de belangrijkste biologische kwaliteitsparameters van de KRW. Het opheffen van barrières (gevormd door kunstwerken zoals sluizen, stuwen en gemalen) en het herstel van leefgebieden zijn belangrijke maatregelen voor een gezonde visstand. Gemalen vormen een barrière en kunnen tevens vissen doden of verwonden. Niet alleen de beperking van migratie is een probleem, ook het dierenwelzijn is gediend met het oplossen van deze knelpunten.

Doelstellingen 2010-2015

De vismigratieknelpunten dienen opgeheven te worden, conform de planning van het vervangingsprogramma van kunstwerken. Bij elk nieuw waterstaatkundig kunstwerk en bij elke renovatie van waterstaatkundige werken, waterkrachtcentrales en andere barrières, wordt beoordeeld of een migratievoorziening noodzakelijk is. Wanneer een migratievoorziening onnodig of onwenselijk blijkt te zijn, wordt het kunstwerk op zijn minst visveilig ingericht. Wanneer er vismigratieknelpunten zijn waarbij het kunstwerk voorlopig niet wordt vervangen en de aard

van het achterliggende leefgebied en visstand dat vereisen, wordt het vismigratieknelpunt tot renovatie of vervanging voorzien van een tijdelijke migratievoorziening. Bij het verbeteren van de vismigratie mogen geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden optreden."

Toelichting

In het concept Provinciaal Waterplan Utrecht 2010-2015 wordt in zijn geheel niet gesproken over de vismigratie. Wij zijn van mening dat de provincie Utrecht haar verantwoordelijkheid dient te nemen voor de vismigratie. De pompen die Nederland droog houden versnipperen jaarlijks miljoenen levende vissen. De pompen zijn noodzakelijk, maar het dierenleed is daarbij niet onvermijdelijk.

Tijdens de looptijd van dit waterplan dient een eind te worden gemaakt aan visonvriendelijke kunstwerken. De waterschappen weten waar ze aan toe zijn: geen visonvriendelijke gemalen erbij en bij vervanging moet rekening gehouden worden met vismigratie. De provincie Utrecht dient kaders te stellen voor de uitwerking door de waterbeheerders. Hiermee kan een einde komen aan een groot verborgen dierenleed. De strekking van dit amendement is overgenomen uit het Noord-Hollandse waterplan.

Een ander zorgpunt is wat ons betreft dat de waterparels in het geheel niet benoemd zijn in het waterplan. Dit is verbazingwekkend, aangezien de provincie samen met maatschappelijke partners rond waterparels een uitgebreid voortraject van enkele jaren heeft beloofd om ze te identificeren en te duiden. Maatschappelijke partners hebben daarin heel veel uren gestoken en het abrupt afbreken daarvan is niet chique. Gedeputeerde Binnekamp heeft als bezwaar tegen het opnemen van de waterparels de kosten naar voren gebracht. Die worden echter niet hoger door de selectie als waterparel. De kosten zijn in feite al ingeboekt met de begrenzing van de EHS, TOP en Natura 2000 en vloeien voort uit bestaand beleid. Dat is vaak het probleem, namelijk dat de beschikbare gelden niet worden uitgegeven, omdat de gebiedsdoelen zo globaal zijn en er geen concrete maatregelen zijn uitgewerkt. Dat is anders bij de waterparels. Daar is wel een goed beeld van wat mogelijk en wenselijk is. Je laat dus in feite geld liggen als je hier de maatregelen niet neemt. Bovendien beta-

len de waterschappen, en vaak ook de eigenaren en de terreinbeheerders, mee en ook kun je zoeken naar aanvullende financiering. Het is in onze ogen zonde als je de voorinvesteringen die de afgelopen jaren in de waterparels zijn gepleegd, met inventarisaties en de vaststelling van de maatregelenpakketten, in het water gooit door er geen vervolg aan te geven. Bovendien zijn de kosten relatief laag en de haalbaarheid hoog, vanwege eigenaren die willen meewerken.

Een andere reden die de heer Binnekamp noemde voor het niet benoemen van de waterparels, is dat de waterparels voldoende geborgd worden door Natura 2000 of EHS. Echter, zoals ik daarnet al in de interruptie aangaf, het aantal geselecteerde parels dat buiten de EHS en Natura 2000 ligt, is niet één, zoals gedeputeerde Binnekamp aangaf, maar zes. Zelfs indien een waterparel via twee sporen zou worden aangepakt, dan leidt dat nog niet tot kostenverhoging. De maatregel hoeft dan maar een keer te worden uitgevoerd. De status 'waterparel' borgt de waterdoelen bovendien beter dan de status EHS of Natura 2000. Zeker de EHS-gebieden, maar ook de Natura 2000-gebieden zijn vaak qua natuurdoelen heel globaal uitgewerkt. In de EHS-gebieden geldt al helemaal dat daar geen maatregelenpakketten zijn die specifiek gericht zijn op de bescherming en de verbetering van de waterkwaliteit. Wij dienden dan ook samen met GroenLinks het amendement in voor het behoud van de waterparels.

Waarvoor in het document geen aandacht is, is zonerings. Pleziervaart met grote boten en krachtige motoren kan schadelijk zijn voor de pas aangelegde natuurvriendelijke oevers en verstoort de flora en fauna. Daarom is een goede zonerings van groot belang. Wanneer een gebied van zonerings wordt voorzien, worden richtlijnen opgesteld welke activiteiten op specifieke plaatsen mogen of juist niet mogen worden uitgevoerd. Kan de gedeputeerde aangeven waarom dit niet is meegenomen in het waterplan?

Bij het doornemen van de KRW-factsheets valt op dat onze waterlichamen, met uitzondering van vier waterlichamen, biologisch niet in orde zullen zijn in 2015. Dit, terwijl de KRW in principe eist dat de doelen in 2015 gehaald dienen te zijn. De komende periode legt veel nadruk op onderzoek en

niet altijd op uitvoering van maatregelen. Er gaat veel goed werk verricht worden, maar er blijft ook veel goed werk liggen. Het maatregelenpakket van de waterschappen is vaak doorspekt met onzekerheden, zoals vrijwilligheid bij grondverwerving en afhankelijkheid van rijksbeleid, bijvoorbeeld diffuse bronnen. Wij vragen aan Gedeputeerde Staten een sterke rol als regisseur en toezichthouder op uitvoering en resultaat.

Tot slot. Meerdere keren komen wij in het Provinciaal Waterplan tegen dat er een resultaatplicht rust op het maatregelenpakket. Wij willen nogmaals benadrukken dat dit juridisch niet juist is. De resultaatverplichting rust op de doelen zelf; het maatregelenpakket is faciliterend hierin. Wij hopen dat iedereen dat voor ogen blijft houden bij het bereiken van de doelen.

Wij wensen de gedeputeerde veel succes toe bij het uiteindelijk stellen van de kaders en het tot uitvoering brengen.

De VOORZITTER: Het amendement A3 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik wil even stilstaan bij amendement A1. In het oorspronkelijk amendement staat daar onder: "En gaan over tot de orde van de dag". Daar mag u een streep door zetten; dat hoort niet thuis in een amendement.

Een tweede punt is iets dat tot verwarring zou kunnen leiden. Is het de bedoeling van mevrouw Dik "in de Noordschil Baarn" toe te voegen en de rest van de tekst ongewijzigd te laten? Zo mag ik het amendement lezen. Het amendement behelst dus "in de Noordschil Baarn" toe te voegen.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 15.03 uur tot 15.12 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Mevrouw Dik zal nog een toelichting geven op het amendement. Ik was al bang dat het tot verwarring zou leiden.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in de schorsing begrepen dat er wat verwarring is over het amendement. Daarom wil ik het graag toelichten. In de commissieverga-

dering hebben wij wat vraagtekens geplaatst bij buitendijks bouwen. Toen hebben wij gevraagd om welke gebieden dat precies gaat. Pas vanmorgen heb ik begrepen dat deze beleidslijn direct te maken heeft met de Noordschil Baarn. Er zijn in het kader van het streekplan afspraken gemaakt om in de Noordschil Baarn woningen te bouwen. De gemeente Baarn heeft aan de provincie gevraagd welk veiligheidsniveau zij moet bieden aan toekomstige bewoners. De provincie heeft toen gedacht dat er wetsongelijkheid gaat ontstaan als zij mensen binnendijks een bepaald beschermingsniveau biedt, dat de mensen buitendijks niet hebben. Daarom heeft de provincie gekozen voor een zelfde beschermingsniveau binnendijks en buitendijks. Voor de Noordschil Baarn betekent dit een theoretische kans van één overstroming in de 1250 jaar. Ons amendement heb ik ingediend, omdat de tekst van de beleidslijn nu erg globaal is. Daarin staat niets over de Noordschil Baarn en er staat niets over een bepaalde omvang. Er staat nu dat nieuwe woningen en nieuwe bedrijven een bepaald beschermingsniveau moeten hebben. In principe zou dat kunnen gelden voor een enkele woning of een enkel bedrijf. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Het gaat hier specifiek om de locatie Noordschil Baarn. Onze fractie hecht eraan precedentwerking te voorkomen. Wij willen graag eerst een discussie hebben over buitendijks bouwen in het algemeen. Ik hoop dat de gedeputeerde daarover een toezegging kan doen. Dat zou dan een discussie zijn die vooruitloopt op de nieuwe structuurvisie. Dus daarom presenteren wij de tekst van de beleidslijn zo, dat duidelijk is dat het gaat om deze ene locatie Noordschil Baarn en dat daarnaast een discussie wordt gestart over buitendijks bouwen.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben met het ministerie van Verkeer en Waterstaat, andere overheden, waterschappen, gemeenten en organisaties een langdurig proces doorlopen, omdat wij met de waterplannen, zowel van de rijksoverheid als van andere overheden, een parallel circuit in wilden gaan. Dat is gelukt, vooral bij het krijgen van afstemming bij de veiligheid en de waterkwaliteit. Ik ben blij te horen dat de Staten in het algemeen dit waterplan omhelzen. Wij hebben in de commissie uitvoerig gesproken

over onderwerpen die vandaag terugkomen. Laat ik dan maar beginnen bij de uitvoering. Er wordt maatwerk gevraagd. Men moet zich realiseren dat dit een kaderstellend document is. Dat betekent dat de Staten op hoofdlijnen een kader geven richting de waterschappen, om daarop hun beheer te kunnen baseren. Daar gaat het om. Wij zullen, als het gaat om de uitvoering van dit kader, in het kader van onze toezichthoudende rol, elk jaar met het dagelijks bestuur kijken naar de uitvoering van deze programma's. Als het gaat om de coördinerende rol dan wel de coproducerende rol in gebiedscommissies, dan spelen wij daarin uiteraard ook een rol met onze kennis, ervaring en financiële ondersteuning. Denkt u maar aan de gebiedscommissie Langbroekerwetering. Zo zijn er nog wel een paar te noemen. Daar ligt met name onze taak als het gaat om de co-rol in de gebiedscommissies. Nogmaals: een kaderstellende taak die wij opleggen aan de waterschappen. De waterschappen maken elk jaar hun waterbeheerplannen, die wij overigens moeten goedkeuren.

Velen hebben gesproken over de financiën. Overigens, dit is nog steeds regulier opgenomen in de begroting. Waar het echter om gaat, zoals dat ook aan de orde was bij het PMP (Provinciaal Milieubeleidsplan), is dat vele structurele taken in de loop der jaren zijn gefinancierd met incidentele middelen. Dit is nu gedekt tot 2012 en het is goed erop te wijzen dat de Staten tegen die tijd een besluit zullen moeten nemen om de incidentele financiering structureel te maken. Alles bij elkaar, dus als het gaat om waterveiligheid, waterbeheer, enzovoort, zal er een bedrag van € 4.000.000 op jaarbasis mee gemoeid zijn. Dat is het verhaal dat wij in de commissie uitvoerig hebben besproken.

Dan de VRU. Ik heb met de VRU overleg gehad over een tekstvoorstel, mede naar aanleiding van opmerkingen daarover in de commissie. Ik kan de Staten melden dat de VRU heel wel kan leven met deze tekst. Ik stel dan ook voor deze tekst goed te keuren. Of dat bij amendement moet gebeuren, vraag ik mij af. Ik weet ook niet precies meer wie hier om vroeg, maar de tekst die aan de Staten is voorgelegd, heeft de instemming van de VRU.

Stikstof en fosfaat. Doelverlaging is geen doel op zichzelf; absoluut niet. Er is afgelopen vrijdag

in Maastricht een symposium geweest. Wij hebben in alle RBO's (Regionaal Bestuurlijk Overleg) landelijk afgesproken dat wij gaan voor die zes. Wij steken de handen uit de mouwen en wij gaan ervoor. Het is al 'a hell of a job' om dit te kunnen realiseren. Alle maatregelen die de waterschappen hebben bedacht voor oppervlaktewater zijn goedgekeurd. De Staten kennen die maatregelen; die staan in de KRW. Daar valt alles onder: verbreding van de watergangen, verdieping van watergangen, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het aanleggen van vispassages, enzovoort. Dat hoort allemaal bij de maatregelen die moeten bijdragen aan ons doel, aan onze ambitie die wij willen realiseren.

Daarin zit natuurlijk ook een verwevenheid van stikstof en fosfaat. Wat betreft die norm die wij nu als maatlat hebben aangenomen – tegen de heer Seldenrijk zeg ik dat het een aanname is – mag het natuurlijk niet zo zijn dat dit deze aanpak gaat verzwaren. Dat is niet de bedoeling; het moet zo zijn dat het een integrale afweging wordt van die normen van de aannames die wij hebben afgesproken.

De KWO is door de Staten al geregeld. In mijn herinnering hebben de Staten in december 2003 een mooie beleidsvisie vastgesteld. Later is er opnieuw een vastgesteld. Daarmee gaan wij natuurlijk heel secuur om. Wij zijn vergunningverlener voor alle systemen in de KWO. Dat valt binnen de portefeuille van collega De Jong. Daarbij wordt gekeken naar de bedreiging die KWO heeft in bepaalde gebieden. Het college is bezig met de bodemvisie. In december zal dat punt in het college aan de orde komen. In maart volgend jaar zal de bodemvisie in de commissie en vervolgens in de Staten besproken worden. KWO zal een belangrijk onderdeel zijn van deze bodemvisie. Wij gaan daarmee heel zorgvuldig om, zeg ik tegen de heer Duquesnoy, in het kader van onze vergunningverlening.

De waterparels. Wij hebben in de zeven RBO's heel duidelijke afspraken gemaakt. Elk RBO heeft nagegaan of er waterparels te benoemen zijn. Dat is gebeurd; wij hebben, zeg ik tegen mevrouw Bodewitz, inderdaad meegedaan aan de identificering. Wij kwamen in het Utrechtse uit op 50 à 60 waterparels. Wij hebben in ons waterplan

neergelegd dat wij naar een duurzaam en robuust watersysteem willen. Om die waterparels binnen de EHS en Natura 2000 op te pakken, heb je een integrale aanpak nodig, waardoor je meer resultaat bereikt. Bovendien, als je zou besluiten naast die gebieden de waterparels toch te benoemen in het waterplan, wordt de aanpak versnipperd. Dan gaat het over heel kleine gebieden, waar je hele beschermingszones omheen gaat leggen. Dit is niet aan te bevelen en past helemaal niet in het robuuste en duurzame systeem. Daar komt nog bij dat met de waterschappen bestuurlijk de afspraak is gemaakt juist bij die gebieden die buiten de EHS en Natura 2000 om die reden zijn opgenomen, dat de waterschappen zelf met hun algemene besturen zullen beoordelen of zij dat in hun beheerplannen opnemen. Dat is gebeurd bij het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en dat zal ook gebeuren bij AGV en de andere waterschappen. De een in meerdere mate dan de andere, maar het gebeurt. De zorg om de waterparels buiten de beschermingszones EHS en Natura 2000 wordt dus wel opgepikt, maar het is een taak voor het waterschap. Als de Staten vandaag besluiten toch de waterparels in het waterplan op te nemen – iets wat ik niet hoop –, dan betekent het dat zij een heel groot extra kader stellen voor de waterschappen. De waterschappen worden daarmee opgezaagd met een extra inspanning en ook, uiteraard, een extra inspanning om dat te financieren. Mijn hoofdreden is echter: laten wij dit alstublieft integraal bekijken binnen de EHS en Natura 2000, anders komt er versnippering. Je gaat dan namelijk om 25 waterparels die daarbuiten vallen, die kleine gebieden, beschermingszones neerleggen. Wij weten wat dat betekent voor de gevolgen voor een andere aanpak, voor de landbouw, enzovoort. Ik moet u dus zeggen dat ik het van harte eens ben met de sprekers die dit ondersteunen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de gedeputeerde zeggen "de gevolgen die dit heeft voor de landbouw". Het gaat echter juist om gebieden waar geen gevolgen te verwachten zijn voor aanpalende functies, zoals landbouw.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is onjuist. De waterparels liggen

dan in een bepaald gebied, waar je een kleine beschermingszone omheen legt. Dat heeft uiteraard invloed op andere functies. Dat kan niet anders.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De inrichtingsmaatregelen, zoals die waren voorgesteld, hadden daarop geen effect. Wellicht zijn er naderhand ontwikkelingen geweest, maar die zijn niet bekend bij de maatschappelijke partners.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is toch evident dat als je dit integraal aanpakt, binnen de EHS en Natura 2000, je meer resultaat bereikt dan dat je de waterparels heel versnipperd gaat beschermen. Je wilt proberen de waterparels op een bepaald ambitieniveau te krijgen. Daarvoor zullen vele inspanningen gedaan moeten worden. Het voorstel van Gedeputeerde Staten is: doe dat niet zoals mevrouw Bodewitz het voorstelt, maar laat dat over aan de waterschappen. De waterschappen zullen dat in hun beheerplannen, indien nodig, overnemen.

Dan het waterplan. De heer Kloppenborg sprak over de structuurvisie. Het structuurvisietraject loopt nog. De vraag in de commissie nWro is hoe breed u die structuurvisie wilt maken. Als de Staten het waterplan, het PMP en allerlei andere plannen, willen opnemen in dat soort structuurvisies, dan is dat aan de Staten. Ik kan echter zeggen dat wij dit waterplan uiteraard moeten vaststellen en dat het ook als zodanig zal gelden voor de waterschappen. Met de discussie die de Staten zelf voeren in de commissie nWro kunnen zij besluiten in welke mate zij de structuurvisie willen invullen.

Wat betreft de waterparels heb ik al gezegd dat uw aanscherping, mijnheer Kloppenborg, een aanscherping is die wij niet zouden moeten willen, namelijk de waterparels buiten de beschermde gebieden van EHS en Natura 2000.

Een zesje is een hele taak. Ik ben blij dat de heer Kloppenborg ook de overtuiging is toegedaan dat wij nog heel wat moeten doen om voor 2015 dat doel te halen.

Doelverlaging is, zoals ik al heb gezegd, geen doel op zichzelf. Wij moeten wel in 2015 de eerste fase en in 2021 de tweede fase beoordelen, met de Staten, of alle maatregelen die tot het doel moe-

ten leiden zijn ingezet en, zo ja, of die maatregelen ook inderdaad zijn uit te voeren. De Staten komen dus in twee fasen nog aan de beurt om samen met Gedeputeerde Staten te bepalen of het kabinet moet worden voorgesteld tot doelverlaging over te gaan. Dat zal echter niet zomaar gaan. Ook Brussel zal dat niet zomaar accepteren.

De heer De Vries sprak over het uitvoeringsplan. Ik heb al gezegd dat dat vooral een zaak is van het waterschap en dat wij dat als toezichthouder zullen beoordelen in het kader van de uitvoering.

Dan kom ik op de amendementen. Het zal niemand verbazen dat amendement A1 door het college absoluut wordt ontraden. De reden heb ik al twee keer genoemd. Die zal ik niet herhalen. Het college kan amendement A2 over de Noord-schil Baarn positief adviseren. Dit ligt gewoon buitendijks. In de discussie in de commissie nWro zullen wij bekijken hoe wij zullen omgaan met buitendijks bouwen. Nieuwegein is door mevrouw Dik al genoemd. Dat is niet doorgegaan, maar het is inderdaad buitendijks. Zo zal zich in de toekomst nog een aantal locaties voordoen waarvoor de Staten een beleid moeten formuleren, zij het dat voor bouwen in de uiterwaarden er een beleidslijn is die in die discussie meegenomen moet worden.

Amendement A3. Mevrouw Bodewitz weet dat ik heel veel respect voor haar heb en de wijze waarop zij zich inspant om vispassages en dergelijke te realiseren. Zij weet ook als geen ander dat wij al meerdere malen met alle waterschappen in ons gebied hebben gesproken over vispasseerbaar maken van de gemalen en dat het hoogheemraadschap dit zelfs in zijn programma heeft opgenomen. Ik denk niet dat het goed is nu weer een amendement te laten aannemen om daarvoor opnieuw aandacht te vragen. Het wordt gedaan en in dat kader ontraadt het college amendement A3.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat de waterschappen er al zoveel aan doen. Wij zijn hier nu toch bij elkaar om een waterplan met kaders vast te stellen? Waarom zouden wij dan niet per onderdeel bekijken wat eventueel deels al wel wordt uitgevoerd en wat nog niet wordt uitgevoerd? Het lijkt mij juist belangrijk dat wij nu de kaders stel-

len om ervoor te zorgen dat het in de toekomst met zekerheid gaat gebeuren. Dat is onze rol.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dit zijn echter beheersmaatregelen. Het heeft niets met beleid te maken. In beheersmaatregelen bepaalt het waterschap waar een gemaal komt. Daar ga ik niet over en daar gaat mevrouw Bodewitz niet over. Dat is aan het waterschap zelf. Ik heb op haar verzoek alle waterschappen een brief geschreven om vooral aan dit punt aandacht te blijven geven. Zij hebben ja gezegd en dat is voor mij voldoende. Als de Staten besluiten dat kader wel mee te geven, dan wijs ik erop dat zij ook een heel grote zak met geld moeten meegeven. Als de Staten dat namelijk naar voren trekken, zullen zij ook de financiële middelen beschikbaar moeten stellen. Nu is het opgenomen in de programmering van de waterschappen binnen het KRW-gebied. Zo zou ik het willen laten en dan komt het dik in orde.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wat vindt de gedeputeerde er dan van dat andere provincies dat wel doen? Zuid-Holland en Noord-Holland hebben dit wel in hun waterplan opgenomen. Keurt de gedeputeerde dat af?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet hoe daar het overleg tussen de gedeputeerde met de waterschappen is. In het Utrechtse hebben wij in elk geval met de waterschappen heel goed overleg en heel goed contact. Ik weet niet of het in het waterplan van bijvoorbeeld Zuid-Holland staat, maar ik ga daar zonder meer van uit. Ik vind dat een verantwoordelijkheid van Zuid-Holland. Ik vind dat onze verantwoordelijkheid anders ligt ten aanzien van dit gebied. Wij hebben met de waterschappen een besluit genomen dat zij dat in de programmering binnen de KRW meenemen. Daar houden zij zich aan en daar moeten zij zich ook aan houden.

De VOORZITTER: Wenst iemand in tweede termijn het woord te voeren?

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil het college bedanken voor de beantwoording. Op zich zijn wij daarmee zeer tevreden. Ik wil nog even de amendementen langslopen.

Wat betreft het amendement over de waterparels vinden wij het zeer jammer dat bijna iedere partij het amendement heeft ondertekend, terwijl wij het nog nooit gezien hadden. Als ik het goed begrepen heb, had ook de VVD het nog nooit gezien. Ik zou dat in het vervolg graag anders willen zien. Dan het amendement zelf. In eerste instantie vinden wij het amendement overbodig. Wij zien absoluut niet de toegevoegde waarde ervan. Gelet op de beantwoording van Gedeputeerde Staten zijn wij nu gewoon tegen het amendement. Wat dat betreft is het helder hoe wij hier instaan. Met amendement A2 zijn wij akkoord. Amendement A3 is heel sympathiek. Wij vinden wel dat dit tot de kerntaken van het waterschap behoort. Vandaar dat wij op dit moment tegen zijn. Ik wil nog even refereren aan de commissievergadering. De heer De Vries stelde een prachtige vraag aan mevrouw Bodewitz. U weet het niet meer, mijnheer De Vries?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Die vraag weet ik nog heel goed, maar ik hoef hem eigenlijk niet meer te stellen, want het antwoord werd daarnet al door de gedeputeerde gegeven. Het is nutteloos om vragen te stellen, waarvan de antwoorden al bekend zijn.

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt, maar ik wilde nog even naar verwijzen naar dat stuk van de commissievergadering. Wij zijn tegen amendement A3.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat ik nu wel de tekst van het amendement heb kunnen lezen. Misschien was dat het vermoeden van de indieners op voorhand, maar ik zie geen aanleiding om een wijziging aan te brengen in mijn standpunt. Ik heb in mijn eerste termijn drie argumenten gegeven waarom wij dat niet zouden moeten doen. Daar blijf ik bij en het heeft geen zin daarover verder uit te weiden. Ik zie dat het amendement ruim is ondersteund, dus is dat niet problematisch voor de indieners. Gedeputeerde Staten zullen straks bij de uitvoering echter nog wel wat extra te verhapstukken hebben, maar dat zien wij dan wel weer. Mijn fractie staat sympathiek tegenover amendement A2; het is een goede aanvulling. Amendement A3 zullen wij niet steunen.

Mevrouw NALIS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste plaats wat aanvullende punten op mijn eerste termijn. Over de financiering heb ik in de eerste termijn de opmerking gemaakt dat wij het belangrijk vinden dat de financiering na 2012 goed geregeld wordt. Wij verwachten van Gedeputeerde Staten dan ook een voorstel voor de financiering in 2010. Wellicht, als dat niet lukt, zullen wij daarover zelf iets melden bij de voorjaarsnota. Door verschillende fracties is in de eerste termijn gesproken over de KWO. Wij zijn op zich altijd voorstander geweest dat daarvan gebruik wordt gemaakt. Ook in het kader van duurzaam energiebeleid vinden wij het een belangrijk onderwerp. Wij hebben er vertrouwen in dat de provincie en de gedeputeerde daar op een goede manier in te werk gaan en dat wij volgend jaar bij het plan Wonen daarover verder een discussie kunnen voeren. Dan de amendementen. Voorafgaand wil ik stellen dat ook wij vinden dat als wij een amendement maken, wij iedereen daarbij betrekken en dat het goed is dat iedereen de kans krijgt ernaar te kijken. Wij zijn mede-indiener van amendement A1 over de waterparels. Wij vinden dat het in het waterplan past dat op deze manier die waterspecten goed meegenomen kunnen worden in de EHS en in Natura 2000. Ik heb signalen gehad dat de waterschappen het ook zelf belangrijk vinden dat wij dit meenemen in het waterplan. Het tweede amendement wordt door het college overgenomen en heeft ook onze steun. Dan het amendement over de vismigratiekelpunten. Wij zijn van mening dat het een onderwerp is dat wij mee kunnen nemen in het beleidsplan water.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij kunnen wel wat met de antwoorden van de gedeputeerde. Het geeft een heleboel duidelijkheid.

Een reactie op de amendementen. Het college noemt de waterparels 'versnipperd beschermen'. Het waterplan is echter juist die grote kadernota: doe de waterparels daarin en dan is het juist geen 'versnipperd beschermen'. Dat is de mening van de SP.

Amendement A2. Ik heb daarover een vraag aan Gedeputeerde Staten. Stel dat wij die Noordschil Baarn niet opnemen, hebben wij onszelf dan niet een ontzettend moeilijke opgave gegeven. Of zou

het gewoon botweg betekenen: "Lekker puh, nergens buitendijks bouwen, anders moet er een heel hoge bescherming zijn."

Amendement A3 ondersteunen wij.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wat betreft het amendement over de waterparels heb ik ook wel eens een moment van twijfel gehad en dacht ik: "Voegt het nu heel veel toe aan de tekst van het waterplan, ook gezien een passage op pagina 44?" De gedeputeerde heeft mij ervan overtuigd dat het kennelijk wel iets toevoegt. In het waterplan staat dat met name in gebieden buiten de EHS, waar sprake is van geconcentreerde actuele natuurwaarden, de provincie die actuele natuurwaarden in stand wil houden, maar mogelijk wil versterken. Ik denk dat juist die waterparels buiten de EHS en Natura 2000 voorbeelden zijn van uitwerking van dit beleid. Als de gedeputeerde hier al moeite mee heeft, dan is het volgens mij alleen maar beter dat wij dat verhelderen via dit amendement. Ook anderszins binnen EHS en Natura 2000 geeft het amendement de specifieke invulling om vooral te letten op de waternatuur en de waterkwaliteit als basis voor de natuurwaarde. Amendement A2 kunnen wij ondersteunen. Bij amendement A3 hebben wij even twijfel gehad of het allemaal wel haalbaar is, maar wij kunnen het amendement toch ondersteunen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer Kloppenburg. Ik heb het amendement gelezen. Daarin staat dat volgens het adviesrapport van DHV de kosten over het algemeen laag zullen zijn. Er zijn dus kosten aan verbonden, dat lijkt mij evident. Komt de heer Kloppenburg echter ook met een amendement hoe hij dat wil financieren en uit welke posten van de begroting zou hij dat dan doen? Het geld moet ergens vandaan komen.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij zien dat de provincie en de waterschappen een beetje naar elkaar zitten te kijken. Er zit hierin geen financiële paragraaf. Ik denk dat juist dit een aanzet kan zijn om hier samen uit te komen. Ik merkte op zich bij de waterschappen wel een inzet en een wil om hier iets aan te doen. Ik denk dat partijen hier gewoon wel uit komen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan ben ik heel benieuwd, want als de waterschappen weten dat dit ons beleid wordt, dan zeggen zij: dan betaalt u ook maar de rekening. Ik wacht dus te zijner tijd op een voorstel van de heer Kloppenborg. Als de waterschappen niet willen betalen, kunnen wij gaan kijken binnen welke posten van de begroting wij de dekking kunnen vinden. Ik zeg op voorhand dat ik best bereid ben mee te denken over een amendement en dat ik zelfs misschien al wat posten in gedachten heb.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat is mooi.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Nu de amendementen in de tweede termijn worden meegenomen, lijkt het mij verstandig daarop gelijk mee te liften. Overigens is het verrassend te zien hoe een collega die tegen een amendement is, vervolgens om een extra amendement vraagt. Dat verschijnsel doet zich af en toe voor. Wij wachten het af.

Wat betreft amendement A1 heb ik in de voorbereiding uitvoerig contact gehad met collega Van de Lagemaat, die dit onderwerp in de commissie heeft behartigd. Hij heeft daar aangegeven de beantwoording van de vragen afdoende te vinden. Daarom heb ik in de eerste termijn niet het woord gevoerd. Hij heeft ook expliciet aangegeven ervan overtuigd te zijn – die overtuiging deel ik na kennis genomen te hebben van de stukken – dat de waterparels in feite voldoende beschermd zijn door de vigerende maatregelen. Dus ik dank de gedeputeerde voor de toelichting. Het is helder en duidelijk. Wij hebben geen behoefte aan dit amendement en zullen tegenstemmen.

Wij hebben er geen bezwaar tegen als amendement A2 wordt aangenomen.

Amendement A3. Gelet op de bestaande afspraken lijkt het de voorkeur te verdienen die te volgen in plaats van het allemaal keurig op papier vast te leggen. Wij zullen dus ook tegen dit amendement stemmen, omdat naar onze overtuiging al maatregelen terzake zijn genomen en die moeten wij vooral niet frustreren.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag gesteld over zonering. Het is nu zo dat er in het waterplan geen zonering

is opgenomen voor de pleziervaart. Boten met krachtige motoren kunnen nogal wat schade toebrengen aan natuurvriendelijke oevers en aan de flora en fauna. Wij vroegen ons af waarom dit niet is opgenomen in het waterplan. Misschien kan de gedeputeerde daarop een toelichting geven.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er is een opmerking gemaakt over de Noordschil. Een gedeelte van Baarn ligt buitendijks. De bedoeling van de tekst hierover is niet meer en niet minder dan deze: als men verder in de Noordschil wil bouwen, zeg ik tegen de heer Duquesnoy, dan moet je zodanige maatregelen nemen dat er veilig gewoond kan worden. Dat betekent niet dat je een dijk gaat aanleggen, maar dat je gaat ophogen. Het is een technische maatregel, op basis waarvan mensen veilig buitendijks kunnen wonen.

Dan even terug naar de opmerking van de heer Kloppenborg. Natuurlijk is het niet zo, als waterparels buiten de EHS en Natura 2000 vallen, dat wij daar niks aan doen. Wij hebben nog de END-norm die de Staten zelf hebben vastgesteld in het Waterhuishoudingsplan, vijf jaar geleden. Die END-norm geldt voor de waterkwaliteit buiten die gebieden. Daar worden ze dus in meegenomen. Wij maken er echter geen afzonderlijke beschermingszones van, waardoor je veel meer maatregelen moet nemen om die waterparels in tact te laten. Die END-norm zorgt ervoor dat een bepaalde kwaliteit daar kan worden gerealiseerd. Zonering pleziervaart gebeurt inderdaad veel. Dat gebeurt echter ook door de reglementen die het waterschap opstelt. Er zijn beheermaatregelen bij de waterschappen die over pleziervaart en dergelijke gaan. Wij gaan over de bruggen, de openingstijden, maar de waterschappen hebben een reglement, waarin juist dat soort dingen is opgenomen.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Laat duidelijk zijn dat wij voor amendement A2 zijn. Onze vraag aan de gedeputeerde was eigenlijk: is het, zonder de toevoeging 'Noordschil Baarn', eigenlijk niet een heel domme tekst die in het waterplan staat, omdat wij dan eigenlijk op al die plekken die veiligheidsnorm zouden moeten hebben? Dan is het een perfecte toevoeging van de ChristenUnie.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daar ben ik het niet mee eens. Die tekst, hoewel die misschien een beetje onduidelijk is, is absoluut bedoeld voor de Noordschil Baarn. Ik vind de toevoeging middels het amendement van de ChristenUnie waardevol. Het gaat met name om dat gebied. Buitendijks bouwen elders in de provincie vraagt andere normen en benaderingen. Denk aan de uiterwaarden; daar kun je het niet één op één vertalen. Je zult dan met andere maatregelen moeten kijken of bijvoorbeeld woningbouw daar wel kan vanwege de waterveiligheid. Dit is specifiek bedoeld vanwege de economische waarde die erachter zit, om die 1 op 1250 te handhaven, zowel binnen- als buitendijks. Het is niet zo dat het echt buitendijks is in de zin dat het in de uiterwaarden ligt. Nee, het komt omdat er een stukje primaire dijk mist aan de kant van het Eemmeer. Dat is de reden.

De VOORZITTER: Dan sluit ik de beraadslagingen. Ik kom even terug op vragen over de tekst van de VRU. Ik neem aan dat u die tekst allen kunt delen. Heeft iemand bezwaar tegen die tekstpassage in het commentaar dat u aangereikt is? Als dat niet het geval is, wil ik voorstellen deze passage bij acclamatie op te nemen in de tekst. Dat heeft uw instemming, zie ik.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over tot afhandeling van het voorstel en breng ik als eerste de amendementen onder uw aandacht. Amendement A1: de waterparels.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A1. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van het CDA, de VVD en de SGP.

De VOORZITTER: Dan hebben wij amendement A2 over de Noordschil Baarn.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A2.

De VOORZITTER: Dan hebben wij amendement A3, de barrière voor de vispasseerbaarheid.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A3. Tegen het amende-

ment hebben gestemd de fracties van het CDA, de VVD, de ChristenUnie, D66 en de SGP.

De VOORZITTER: Dan het voorstel zelve. Mag ik concluderen dat u met inachtneming van de VRU-tekst en de twee aanvaarde amendementen het voorstel wenst te aanvaarden? Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het geamendeerde voorstel, met inachtneming van het tekstvoorstel van de VRU.

Statenvoorstel Reactie rapportage auditcommissie Jeugdzorg

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij bespreken hier de reactie van Gedeputeerde Staten op de audit voor de jeugdzorg. Daar was natuurlijk ook aanleiding toe, want wij hebben in de commissie die daaraan voorafgegaan is, vastgesteld dat er wel een aantal teksten in de audit staat die een zorgelijke reactie oproepen. Wij gaan dat niet allemaal herhalen, want daarmee zou het accent te veel op de zorg en iets te weinig liggen op de zaken die wel goed gaan, en daarop moeten wij ons met elkaar richten. Bij de discussie in de commissie was in elk geval duidelijk dat iedereen, geen enkele politieke partij uitgezonderd, min of meer op dezelfde wijze betrokken is bij de jeugdzorg. Ik mag dat onderwerp vanaf 2003 tot heden steeds met aandacht volgen en soms bespreken. Ik vind dat politieke eenheid een belangrijk element is in het onderwerp dat wij met elkaar bespreken. Er ligt natuurlijk wel een accentverschil, maar er is vanuit deze Staten altijd een grote zorg voor en een grote betrokkenheid bij de jeugdzorg. Ik vind die gelukkig ook terug in de reactie van Gedeputeerde Staten. In eerste instantie hebben wij daarop wat kritisch gereageerd, maar het verhaal dat thans voorligt en waarop wij mogen reageren, is naar onze mening een goede, adequate reactie op de opmerkingen die gemaakt zijn. Essentieel, om het echt samen te vatten en het te beperken tot de hoofdlijnen, is dat er gezegd is: "College, stuurgroep, stuur, kijk waar de zaken liggen die een klein beetje uit de bocht lijken te lopen, waar dingen niet gelijk op gaan, tempolijnen, focusgroepen, enzovoort." Er zijn

ontzettend veel mensen bij betrokken, maar de hoofdlijn is: stuur. In de reactie die Gedeputeerde Staten ons hebben gestuurd, wordt als een van de belangrijkste punten genoemd de versterking van die sturing op de leidende onderdelen van UJC (Utrechtse Jeugd Centraal). Ik denk dat het goed is dat wij op die manier met elkaar vaststellen dat voor ons de Utrechtse jeugd centraal staat. Ik realiseer mij tegelijkertijd, en ik denk velen met mij, dat als je in je kennissenkring praat over de jeugdzorgproblematiek, je heel vaak op een wat verbaasde reactie stuit, omdat mensen zich niet realiseren hoeveel verschillende actoren betrokken zijn bij die jeugdzorg. Het Bureau Jeugdzorg mag geen eigen hulp meer verlenen. Het AMK (Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling) is een onderdeel van de jeugdzorg, maar heeft wel een zelfstandige positie. De jeugdreclassering doet mee met de jeugdzorg, maar het ministerie van Justitie heeft wel een eigen sturende taak. De Raad voor de Kinderbescherming is natuurlijk volkomen onafhankelijk. Tegelijkertijd proberen wij de jeugdzorg de goede kant op te duwen. Als je het rapport leest, dan zitten daar zaken in die lukken: beter overleg met gemeenten, meer overleg met scholen. Er zitten bevindingen in die ons aangeven dat wij op de goede weg gaan, maar dat er nog wel wat moet gebeuren. Dat kan ook, met de reactie die Gedeputeerde Staten hebben gegeven.

Ik wil nog aandacht vragen voor de relatie met de zorgstructuur van het onderwijs. Dat is een van de aanbevelingen. Onderwijs, zowel primair als voortgezet onderwijs, is natuurlijk een van de belangrijkste vindplaatsen van de zorg rondom een kind. De docent ziet de kinderen elke dag en heeft iets als eerste in de gaten.

Een tweede opmerking die wij willen maken, is: betrek, waar dat kan, de professionals meer dan nu bij het uitvoeren van die zorg. Dat zou ook kunnen betekenen dat je een experiment niet schuwt als elders een behandeling goede resultaten levert. Misschien moet ik in plaats van behandeling zeggen: manier van aanpak. De provincie behandelt namelijk niet. Als die manier van aanpak elders bewezen is en gedragen wordt door de professionals, zou het een goede zaak zijn die in te voeren en te proberen. Neemt u dus de beleidsruimte die u heeft.

Aan het eind van het verhaal zeggen Gedeputeerde Staten dat zij ons begin 2010 alweer een rapportage willen toesturen. Dat vinden wij prachtig. Wij zouden ons echter ook kunnen voorstellen dat die rapportage niet al op 2 januari of op 2 februari komt, maar dat die in maart of april komt. Dan hoeft het geen dik verhaal of een uitgebreid rapport te zijn, maar een korte stand van zaken: dit waren de aanbevelingen van de commissie, dit waren de reacties die wij in de commissie en in de Staten hebben besproken en tot zover zijn wij op dit moment. Dit om te voorkomen dat wij te veel, te veel tegelijk, enzovoort, willen doen. Ik heb eerder wel eens gezegd dat wij misschien een beetje rust nodig hebben. Rust betekent voor mij echter niet hetzelfde als bewegingloosheid of de afwezigheid van inspanning. Ik heb het al eens gezegd en ik herhaal het nog een keer: de jeugdzorg is een complex geheel, met diverse vragen, mogelijke antwoorden, verschillende methodes, veel belanghebbenden en, dan komen wij aan bod, alle mogelijke bestuurders die allemaal het beste voor hebben. Ik denk dat meer aandacht voor de uitvoerders van belang is en meer aandacht – dat is ook een van de zaken waarop gefocust wordt – voor de vraag die het kind en het gezin en de directe leefomgeving hebben. Als wij daarover in maart of april wat nieuws horen in die zin dat het gelukt is met al die samenwerkende partijen daaraan meer aandacht te geven, dan zijn wij op de goede weg en dan heeft de auditcommissie, die de zaken scherp heeft geformuleerd, toch een goede uitwerking.

De VOORZITTER: Ik dacht aan het begin van uw verhaal even dat u namens de Staten sprak. Ik zal toch maar het woord geven aan mevrouw Alsem.

Mevrouw ALSEM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Laten wij het maar houden op politieke eenheid in verscheidenheid. Het klopt echter wat mijn collega zegt: onze betrokkenheid bij de jeugdzorg en ook bij dit onderwerp is onverdeeld groot. Inderdaad, wij staan voor een belangrijk moment. Ik wil nog even kort aangeven waarom dit moment van deze auditcommissie van belang is.

Wij zijn twee en een half jaar geleden begonnen met het project UJC en dat was niet voor niets. Ook de auditcommissie zegt dat er heel veel grote problemen zijn met de jeugdzorg, ook in Utrecht.

Als je kijkt naar wat wij allemaal willen - tijdige, goede en snelle hulp – dan lukt dat allemaal nog niet zo goed. Er zijn hardnekkige wachtlijsten en er is onvoldoende samenhang tussen de provinciale jeugdzorg en datgene wat andere aanbieders, ook binnen de gemeenten, moeten aanbieden. Dus daarom hebben wij dit project UJC gestart. Het is een vierjarig traject met zes programma's, waar wij € 20.000.000 voor over hebben. Het is bedoeld om een impuls te geven aan een betere jeugdzorg. De auditcommissie heeft daarnaar na bijna twee jaar gekeken en zegt – en daar zijn wij echt even goed voor gaan zitten – dat zij eigenlijk nog te weinig voortgang ziet, dat zij niet echt een doorgaande lijn ziet, dat er onvoldoende samenhang zit tussen de zes programmalijnen en dat ervoor gezorgd moet worden dat er concrete resultaten zichtbaar worden gemaakt: een slagvaardig vernieuwingsbeleid. De adviezen van de auditcommissie aan Gedeputeerde Staten zijn dan ook om beter aan te sturen en meer te focussen op concrete voorbeelden. De auditcommissie zegt ook: "Breng nu eens een samenhang aan tussen al die programmalijnen." Wat voor mij de centrale boodschap zal zijn, is dat de auditcommissie in feite zegt dat dat hele UJC geen doel op zich is, maar dat het tot doel heeft vernieuwing uit te stralen naar ons reguliere programma en dat, als je constateert dat er in het UJC al problemen zijn met die voortgang, het de vraag is hoe het straks moet als wij de reguliere jeugdzorg willen verbeteren. De auditcommissie geeft ons dus eigenlijk de uitdaging om de kansen te benutten die het UJC heeft, maar doe er een tandje bij en probeer dat wat te versterken. Mijn collega zei al dat wij hierover uitgebreid in de commissie hebben gesproken. Er is nog een aanvullende memo gekomen van Gedeputeerde Staten, waarin zeker aanknopingspunten staan hoe je dat zou kunnen doen. Als je die memo leest, zie je alweer hoe complex het is. Het sturingskader waarmee de provincie namelijk te maken heeft, is gelaagd. Met andere woorden: er zijn verschrikkelijk veel partijen mee gemoeid. Wij hebben de bureaus Jeugdzorg en de zorgaanbieders, waarop wij zelf een grote greep hebben. Er zijn echter ook andere partijen, zoals wethouders en lokale aanbieders, waarover je als provincie formeel geen zeggenschap hebt. Die vormen allemaal stuurgroepen, bestuurlijke trekkers, enzovoort. Dan is het lastig. Niettemin zegt

de auditcommissie dat je daaraan toch sturing zult moeten geven, omdat partijen vaak niet uit zichzelf boven hun eigen belang uitstijgen. Iemand moet daaraan een impuls geven. En dat is het college van Gedeputeerde Staten.

Gedeputeerde Staten geven aan wat de sleutelprojecten zijn, waarin wij de komende jaren zichtbaar moeten maken wat precies die resultaten zijn. De auditcommissie zegt dat ervoor gezorgd moet worden dat dat duidelijk maakt op welke manier je de zorg aan jongeren verbetert.

Gedeputeerde Staten hebben in het voorliggend voorstellen aangegeven op welke punten in dat sturingskader zij impulsen willen geven aan die aansturing. Dat steunen wij. Wij hebben echter nog wel een vraag. Wij gaan ons niet met de uitvoering bemoeien; dat is een zaak van Gedeputeerde Staten. Wij willen natuurlijk wel zien wanneer het tot resultaten komt. Wij willen heel graag zien op welke manier die sturing tot effect leidt, zodat het UJC echt vernieuwingskracht uitstraalt en wij straks – wij hebben nog maar twee jaar – ook de reguliere jeugdzorg kunnen verbeteren. Dan kijk ik vervolgens naar het statenvoorstel. Daarin staat genoemd: 'Meetbaar/beoogd beleids-effect.' Vervolgens staan er drie punten:

1. Het versterken van de sturing op de provinciale zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg.
2. Het versterken van de gezamenlijke sturing van de bestuurlijke trekkers.
3. Het aanbrengen van focus.

Wij willen graag dat iets meetbaar is, maar wij vragen of er nog iets meer bij kan om nog zichtbaarder te maken wat dat dan oplevert. Onze vraag is dus tot welke concrete en meetbare resultaten de betere sturing leidt. Die aanknopingspunten zitten in het stuk, maar onze vraag is of het college dat nog wat kan aanvullen. Ik sluit mij daarin aan bij de suggestie van de collega van het CDA: er komt inderdaad in januari – dat kan ook maart/april worden - een rapportage. Is het mogelijk de komende maanden daarin meer inzicht te geven, zodat wij zeker weten dat alles wat wij doen leidt tot betere, snellere en eerdere hulp aan de jeugd?

Mevrouw VAN BENTHEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij bespreken vandaag de rapportage van de auditcommissie UJC en het statenvoorstel van Gedeputeerde Staten in reactie op deze rap-

portage. Allereerst wil ik ingaan op het nogal late tijdstip van de reactie van mevrouw Haak. Na de commissievergadering op 2 november hebben wij bijna drie weken moeten wachten op een nieuwe reactie, tot vlak voor de GS-vergadering vorige week donderdag of vrijdag. Het lijkt erop dat hoe langer wij wachten, hoe beter het wordt. Volgens mij mag dat echter niet het uitgangspunt zijn. De reactie is inderdaad een stuk beter en daarom wil ik niet ingaan op het late tijdstip. Ik wil de gedeputeerde wel vragen of zij de volgende keer echt op een eerder moment de stukken wil aanleveren, zodat er zowel binnen de fractie als tussen de fracties overleg kan zijn.

Dan de reactie zelf. De PvdA ziet hierin wel adviezen van de auditcommissie terugkomen en is hier dan ook beter over te spreken. Deze reactie getuigt van meer focus en een werkelijk antwoord op de door de auditcommissie gestelde punten. De commissie vraagt om focus, sturing, inzet op het halen van praktische resultaten en het bekijken van de integraliteit van het hele programma. Dat is de zorg brengen naar het kind en het gezin en niet andersom. Dat betekent het versterken van de eigen kracht van de gezinnen, hun families en de omgeving, en als laatste betekent dat het maken van een slag in de vernieuwing van het zorgaanbod. Daarvoor is een nauwe en goede samenwerking nodig tussen alle betrokken partijen, er moet vaker tussentijds overleg zijn en meer gestuurd worden op resultaat. In de reactie van de gedeputeerde komt dat nu duidelijker naar voren. Daar zijn wij erg blij mee.

Frequenter bijeenkomen met wethouders, de bestuurlijke trekkers, de uitvoerders op de werkvloer, de professionals en vaker overleg met de stuurgroep: dit betekent dat de gedeputeerde er sneller en dikker bovenop moet zitten om het programma waar nodig bij te sturen en waar nodig tijdig in te grijpen waar het niet goed gaat.

In de reactie van Gedeputeerde Staten wordt gesproken over de zeven sleutelprojecten en de drie focuspunten voor het jaar 2010. Dit ondersteunt de PvdA van harte. Het succes en de effectiviteit van de CJG's (Centrum voor Jeugd en Gezin) valt of staat met de juiste ondersteuning van de gemeenten en de provincie. De CJG's maken deel uit van het integrale netwerk in de jeugdzorg en de

preventieve werking ervan is ontzettend belangrijk. Wij moeten daarop blijven focussen.

Dat het niet zo snel gaat als wij zouden willen, is een feit. Wij willen allemaal zo graag dat het beter gaat en dat wij successen zien. Het geduld wordt gevraagd en dat hebben wij, althans tot op zekere hoogte. Met het serieus nemen van de adviezen van de auditcommissie en met de focus op resultaat in de komende jaren maken wij een grote kans dat het UJC inderdaad een succes wordt.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het was eigenlijk niet nodig het rapport van de auditcommissie te lezen. Wij wisten dat er heel veel gedaan moet worden aan de jeugdzorg. Ik kan mij wel goed voorstellen bij het auditcommissierapport dat het om een heel moeilijke en complexe structuur gaat. De laatste jaren is het UJC, ook qua structuur, zo groot en complex geworden, dat wij zelf de sturing ervan niet meer in handen hebben. Wij zien dat er 70 betrokken partijen met elkaar moeten communiceren en samenwerken om het doel te halen. Dan is duidelijk dat de hele structuur complex is. Er moet veel gecommuniceerd worden en heel veel samengewerkt worden met al die verschillende partijen. Dat creëert alleen maar extra bijwerkingen, zoals veel administratief werk, bureaucratie en veel extra lagen binnen de structuur. Wat wij zien, is dat er een oplossing wordt aangeboden voor een heel complexe zaak. De oplossing wordt aangeboden op basis van de huidige situatie, dus op basis van de huidige complexe structuur binnen de sector. De oplossing zelf is dus ook complex. Wat wij veel beter vinden, is dat er naar een simpele structuur gezocht wordt en dat niet in de huidige complexe situatie een oplossing gevonden wordt. Er moet ook niet naar een korte en tijdelijke oplossing gezocht worden op basis van de huidige situatie, maar meer naar langdurige oplossingen en naar oplossingen die het UJC versimpelen. Wij hopen dat de aanbevelingen van de auditcommissie die de provincie wil aanpakken binnen het UJC geen extra werkdruchte oplevert. Wij hopen ook dat er niet een extra stuurgroep of werkgroep gecreëerd wordt en ook niet dat er tientallen nieuwe managers binnen de sector komen. En ook zeker geen nieuwe extra banen binnen de hele structuur. Eigenlijk vinden wij dat de reactie van Gedeputeerde Staten oppervlakkig is en niet diep genoeg een langdurige oplossing bepleit.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde allemaal dingen die de heer Lutfula niet wil. Ik begrijp echter ook niet helemaal wat hij wel wil. Hij wil dat alles heel simpel wordt en dat het geen tijd kost. Hoe ziet hij dat concreet voor zich?

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! De SP heeft niet stilgezeten de afgelopen maanden wat de jeugdzorg betreft. Na de politie en het onderwijs is er nu een grootschalige enquête geweest naar de jeugdzorg. Bijna 2000 mensen zijn geïnterviewd en de resultaten liegen er niet om. Ik heb voor elke partij een exemplaar. Laat ik de belangrijkste resultaten en aanbevelingen op een rij zetten.

Zeven op de tien jeugdhulpverleners geven aan dat zij onvoldoende tijd hebben om het kind voldoende begeleiding te bieden. Het huidige beleid heeft niet geleid tot verbeteringen in de dagelijkse praktijk van de jeugdhulpverlening. Bijna driekwart wil meer tijd om gezinnen te helpen. Acht op de tien jeugdhulpverleners zien in de bureaucratie de grootste bedreiging van de jeugdhulp. Een ruime meerderheid ziet de CJG's als een extra bureaucratische laag. De SP doet op basis van het onderzoek een aantal aanbevelingen. Wij willen graag dat het Bureau Jeugdzorg wordt ondergebracht bij de CJG's. Zo halen wij een bureaucratische laag weg en zorgen wij ervoor dat de jeugdzorg stevig in de wijk verankerd wordt. Ook moet er volgens de jeugdhulpverleners zelf een beperking komen van indicatieformulieren. Jeugdhulpverleners worden letterlijk bedolven onder het papierwerk, met als resultaat dat zij niet meer toekomen aan de hulpverlening.

Graag een inhoudelijke reactie van de gedeputeerde op ons rapport.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Hoe staat de heer Lutfula ten opzichte van het rapport van de auditcommissie? Ik krijg de indruk dat hij dat geen goed rapport heeft gevonden en dat hij daarom zelf een stukje onderzoek over heeft gedaan.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn van 1 juli tot en met 1 oktober hiermee bezig geweest. Wij deelden altijd de mening dat het binnen de jeugdzorgsector niet goed ging,

dus gingen wij zoeken naar alternatieven. Wij zien eigenlijk heel veel alternatieven in ons rapport. Als mevrouw De Heer dat goed leest, wordt haar vraag misschien wel beantwoord.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal dat rapport graag lezen. Heeft het onderzoek betrekking op de provincie Utrecht?

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk gaat het over alle provincies, dus ook over Utrecht.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De effecten van het programma UJC staan dus buiten dit onderzoek?

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, het is een onderdeel van de hele sector.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij beoordelen hier het UJC. Als de heer Lutfula zegt dat dat allemaal niet goed is en dat dat uit zijn onderzoek blijkt, dan wil ik daarvan wel kennis nemen en het mij aantrekken, maar als het geen betrekking heeft op het UJC, dan kan de heer Lutfula moeilijk één op één een vertaalslag maken naar het beleid dat wij hier hebben.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als de basis niet goed is, dan kunnen wij nooit op een juiste basis iets opbouwen. Wij zien gewoon dat de hele basis fout is. Daarom vinden wij dat alles structureel aangepakt moet worden om een nieuwe basis te vormen voor de organisatiestructuur.

Mevrouw ALSEM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een punt van orde en een vraag aan mijn collega van de SP. Toen wij het in de commissie hadden over dit rapport, heeft de SP gezegd dat zij op dat moment daarop geen inhoudelijke reactie kon geven. Mijn collega heeft toen gevraagd of de SP dat wel zou gaan doen in de Staten. Wij bedoelden daarmee dat wij dat eigenlijk niet wilden, omdat wij hier het debat op hoofdlijnen willen voeren. Nu komt er een heel gedegen reactie, waarin een heleboel inhoudelijke punten zitten. Los van de inhoud, is mijn vraag of de heer Lutfula ervoor kan zorgen dat deze punten wel beschikbaar zijn in

de commissie. Dan heeft iedereen tijd gehad om ernaar te kijken en er op in te gaan. Ik denk dat dat een beter kader is dan dat het rapport ineens hier wordt ingebracht.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik was niet bij de commissie aanwezig, omdat ik ziek was, maar als mevrouw Alsem de notulen van de commissie goed gelezen heeft, dan weet zij dat de SP niet in de commissie, maar in de Staten zou komen met vragen. Ik stel ook geen commissievragen, maar ik geef onze visie op het UJC en de CJG's.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Afgelopen zaterdag gaf de Nationale Ombudsman, de heer Brenninkmeijer, in De Volkskrant zijn mening over de jeugdzorg. Hij schrijft dat de jeugdzorg onverantwoord complex is georganiseerd: ministeries, provincies, raden voor de kindbescherming, Bureaus Jeugdzorg, het Meldpunt Kinder mishandeling, jeugdreclassering, centra voor jeugd en gezin, de GGZ en daarnaast ook nog de vaak publiek gefinancierde, maar privaat georganiseerde jeugdzorginstellingen. Combineer dat met ingewikkelde wetgeving, diverse financieringsstromen en je moet het wel met de ombudsman eens zijn: de jeugdzorg in Nederland is hopeeloos gefragmenteerd. De vele professionals in de jeugdzorg, zo omschrijft de heer Brenninkmeijer, merken van dag tot dag dat zij niet datgene voor de kinderen voor elkaar krijgen wat nodig is. Wat ontbreekt is commitment van alle organisaties om gezamenlijk voor een verantwoord resultaat te zorgen. In Utrecht zijn wij daarom in 2007 vanuit eenzelfde constatering begonnen met het programma UJC. Een programma waar de fractie van GroenLinks, zoals alle fracties, van meet af aan volledig achter staat, omdat het UJC met alle betrokkenen in de jeugdzorg tot een werkelijke verandering en verbetering wil komen. Het ziet ernaar uit dat er belangrijke resultaten geboekt kunnen worden.

Dat de auditcommissie op basis van haar onderzoek in juni van dit jaar constateerde dat er aanvankelijk een wat stroeve opstart was, is een punt waarvoor onze fractie begrip heeft. Een ongebruikelijke samenwerking met een hoge ambitie heeft tijd nodig om op gang te komen. Wat de fractie

van GroenLinks echter onaangenaam trof, was dat de auditcommissie stelde dat de stuurgroep in die periode onvoldoende stuurde op de vastgestelde doelen en middelen. Van de latere fase constateert de auditcommissie dat, ondanks de behaalde resultaten, er te weinig samenhang is tussen de activiteiten in de programmalijnen. Er is, kort gezegd, te weinig sturing: precies dat aspect is wezenlijk belangrijk.

De eerste reactie van de gedeputeerde op het auditrapport was voor onze fractie teleurstellend. Wij moesten vooral niet te ongeduldig zijn. Dat was hier echter niet het cruciale punt, want begrip voor een stroeve start is wel op te brengen. Gebrek aan leiderschap is echter met geduld niet op te lossen. Wij steken als provincie Utrecht miljoenen euro's in de jeugdzorg. Om het maximale effect te halen uit de kwaliteitsslag van het UJC is leiderschap meer dan ooit nodig. In het tweede memo heeft de gedeputeerde haar reactie aangescherpt en stelt zij dat zij naar aanleiding van de audit het UJC op drie punten wil bijsturen:

- *meer sturing in het provinciaal zorgaanbiedersoverleg;*
- *betere sturing van de gezamenlijke trekkers van de zes programmalijnen voor het UJC;*
- *focus door het benoemen van integrale sleutelprojecten en hierbinnen een top-drie aanbrengen.*

De fractie van GroenLinks stemt van harte in met deze drie verbeterpunten, maar wil daar nog iets aan toevoegen. De genoemde verbeterpunten zijn vooral organisatorisch, terwijl het hier ook gaat om bezieling. Zoals de gedeputeerde ook zelf stelt in haar memo bij dit statenvoorstel: "een goede samenwerking tussen meer dan 70 betrokken partijen bij het UJC vereist een krachtige aansturing". Die krachtige aansturing heeft meer om het lijf dan het instellen van een gelaagde projectorganisatie. In het auditrapport werd onomwonden gesteld dat er meer behoefte is aan sturing, leiding en inspiratie. Met een stuurgroep die bestaat uit veertien leden is het bijna ondoenlijk om de stap verder te zetten dan het formele sturen en om ook leiderschap en inspiratie uit te dragen. De fractie van GroenLinks had graag gezien dat het auditrapport aanleiding was om de stuurgroep te verkleinen of om binnen de stuurgroep een focusgroep aan te stellen om op deze manier slagvaardiger, alerter en inspirerender leiding te kunnen geven.

Er wordt nu vooral gekeken naar de organisatiestructuur, terwijl hier ook leiderschap aan de orde is. Wij horen daarom graag van de gedeputeerde hoe zij met deze constatering van de auditcommissie aan de slag gaat. Hoe gaat zij dit oppakken in de aansturing van het project UJC? Of de door de gedeputeerde voorgestelde organisatorische aanscherping voldoende effect heeft, zullen wij beoordelen op basis van de eerstvolgende audit en de rapportage van de gedeputeerde in de commissie WMC begin volgend jaar.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Vorige week was het de Week van de Jeugdzorg. Naast alle kritische geluiden en negatieve publiciteit was er toen ook ruimte voor positieve verhalen en inspirerende zaken. Dit positieve geluid mag wat ons betreft vaker worden gehoord. Werken in de jeugdzorg is boeiend en het geeft voldoening om je van harte in te zetten voor het kind in de knel.

De jeugdzorg als sector kan echter niet slechts drijven op warme harten en goede bedoelingen. Het complexe veld vraagt om sturing op doelen en efficiënte inzet van middelen. Ons vastgestelde beleidskader UJC is hierbij in Utrecht leidend. Het is een beleidskader om trots op te zijn en waarmee wij ons als Utrecht onderscheiden van andere provincies. Het Rijk kijkt dan ook met een meer dan geïnteresseerd oog mee om te volgen hoe de praktijk verloopt. Wij weten hier allemaal dat die praktijk hier zeker niet van een leien dakje loopt: ingewikkelde materie, veel betrokken partners, veel gewenste vernieuwingsrichtingen et cetera. Wij hebben dan ook met grote nieuwsgierigheid het rapport van de auditcommissie afgewacht; de verwachtingen waren hooggespannen. En toen viel het eerste auditrapport best tegen. In de commissie hebben wij daarover uitgebreid gesproken. Dat ga ik niet herhalen. Ik heb ook niet de behoefte om te verdedigen daar waar de zwakke punten in het auditrapport worden genoemd. Het doel van de audit is namelijk: verbeteren van kwaliteit. Daarom heb ik wel de behoefte de genoemde zwaktes juist te willen aanpakken. Dat helpt ons verder en dat was het doel. De nieuwe bestuurlijke reactie van het college vind ik hierbij ook passend. Hartelijk dank daarvoor. De door de commissie WMC aangegeven punten zijn wat mij betreft voldoende verwerkt. Zoals de auditcommissie het

al verwoordde: het betreft een ingrijpend innovatietraject. Het gaat niet om een bestuurlijke slag of een spectaculair ingrijpen, het betreft een graduele ontwikkeling van een complex stelsel. Een graduele ontwikkeling mag echter niet betekenen: een slap tempo of weinig daadkracht en focus. Sterker nog: de jeugdzorg heeft behoefte aan een krachtige sturing, een integrale benadering en een scherpe focus op een aantal geselecteerde projecten. Projecten, waar vanwege de regelvrije zone allerlei huisjes omver mogen, indien dat functioneel is. Het memorandum van het college biedt voldoende aanknopingspunten om hieraan invulling te geven. Ik wil mij hoeden er zelf een al te gedetailleerde invulling aan te geven. Het is aan het college en aan de gedeputeerde in het bijzonder om deze vertaalslag te maken. Het is aan de Staten het kader hiervoor te stellen. In de eerste plaats hebben wij natuurlijk het UJC zelf. Ter verbetering hiervan, naar aanleiding van de audit, willen wij vandaag de reactie van het college als aanvullend kader vaststellen. Wij stemmen dan ook in met het voorliggende statenvoorstel. Wij gaan daarmee voor een versterking van de sturing en het aanbrengen van meer focus in de prioritering, eisen aanscherping en stimuleren samenwerking. Wij hebben een vraag aan de gedeputeerde over het tijdspad. Met name ten aanzien van de sleutelprojecten is de prioritering veranderd. Wij zouden daarbij graag een bijbehorende aanpassing van de tijdplanning zien. Onze vraag is wanneer wij die kunnen verwachten.

In het kader van onze controlerende taak zien wij uit naar de verdere rapportages, zoals die begin volgend jaar verwacht worden. Voor nu: in mijn geboortestreek zouden ze zeggen: niet meer praten, maar poetsen. Ik wens alle betrokkenen hierbij veel bezieling en inspiratie.

De VOORZITTER: Ik weet niet of dat letterlijk aangehaald was, die woorden uit uw geboortestreek.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het was een gekuiste versie.

De VOORZITTER: Dat had ik al gedacht.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! In augustus kwam de eerste rapportage van de auditcommissie Jeugdzorg hard aan, met niet

mis te verstane conclusies over de stand van zaken waar het UJC nu staat. Wat bij D66 vooral opviel, was dat de reactie op dit rapport van het veld, en aanvankelijk van Gedeputeerde Staten, veel anders werd beleefd dan die van de Staten. Wij vroegen ons af hoe dat kon. Een verklaring is te vinden in de vraag welke bril je opzet. Zet je de bril van 2007 op, dan is er veel gedaan. Zet je de bril van 2009 op met het voortschrijdend inzicht dat iedereen kan opdoen uit de stapel rapporten die in de afgelopen jaren is geproduceerd over alles wat mis is in de jeugdzorg en hoe het anders zou kunnen, dan is het niet genoeg. Met de eerste bril is de reactie van het veld en aanvankelijk Gedeputeerde Staten te verklaren en met de tweede bril ook het auditrapport, met name de twee aanbevelingen: meer sturing op resultaten en op verbinding programmalijnen, op de integraliteit, door meer te focussen op projecten die hiervoor kunnen zorgen. Waarom is dit zo belangrijk? Ik wil één rapport uit de brei van rapporten van afgelopen halfjaar even toelichten, dat met name voor het UJC zo belangrijk is: het BMA-onderzoek "Stapelings in zorg", gebaseerd op cijfers van de provincie Utrecht en deels van Noord-Brabant. Dit rapport laat twee interessante conclusies zien. Sinds 2002 ontvangen niet meer kinderen zorg, maar ontvangt circa eenzelfde aantal veel meer zorg. In perspectief: drie tot vijf procent van de kinderen heeft ernstige problemen en ontvangt jeugdzorg. Van die drie tot vijf procent ontvangt zo'n tien procent diverse zorgondersteuning met vele wisselmomenten. Zij zoeken naar de juiste zorg en die blijkt onvoldoende effectief. Wij praten hier vooral over die multiprobleemgezinnen. Er wordt niet-passende zorg ontvangen en zorg die onvoldoende vroeghulp kent en onvoldoende nazorg. Het zijn deze kinderen en gezinnen die met name stuklopen op de complex georganiseerde gefragmenteerde zorg. "Daar hebben we 'em", om de woorden van Alex Brenninkmeijer, de Nationale Ombudsman, maar even te gebruiken, zoals ook mijn collega van GroenLinks er al aan refereerde. Zonder dat in 2007 deze opmerkelijke onderzoeksresultaten er al waren, kan het vernieuwingsprogramma UJC, als dit gaat waarmaken waar het voor staat – samenwerken aan een toegankelijke zorg – al het veld rijp maken voor mogelijke andere veranderingen, om juist deze kinderen en gezinnen goed te helpen. Ik zal op de mogelijke andere

veranderingen verder niet ingaan. Daarvoor zal ongetwijfeld nog voldoende gelegenheid komen als het kabinet een reactie geeft op de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg en alle rapporten die zijn verschenen.

Wij zijn tevreden over de bijgestelde reactie van Gedeputeerde Staten op de uitkomst in de rapportage van de auditcommissie. Wel hadden wij – dat sluit aan bij de woorden van de PvdA – de bijgestelde reactie graag eerder gezien om deze nog wat ruimer met de fractie te kunnen bespreken en eventueel met andere fracties te kunnen delen. Wij willen Gedeputeerde Staten nog een ding meegeven naar aanleiding van de opmerking in de afgelopen commissievergadering: dat de deelnemende partijen hun eigen autonomie hebben en dat de provincie faciliteert, stimuleert en agendeert. Als alle partijen met hun eigen autonomie, hun eigen sector of programmalijn gaan optimaliseren in plaats van de hele jeugdzorgketen, dan schiet het vernieuwingsprogramma haar doel voorbij. Het is waar dat de provincie vooral faciliteert, stimuleert en agendeert, maar als het hoofddoel van het UJC het optimaliseren van de hele keten – het samenwerken aan een toegankelijk zorg – niet door alle partijen als de voornaamste focus wordt gezien, dan denk ik dat er genoeg werk aan de winkel is voor de provincie in alle genoemde overlegvormen en met name voor de stuurgroep. Ik wil Gedeputeerde Staten vragen of zij dat met D66 eens zijn.

De wijze waarop versterking van de sturing in de notitie wordt uitgewerkt, maar ook de focus in de prioritering kan op onze goedkeuring rekenen, gezien ons voorgaande betoog. Een zekere infrastructuur is nodig om vernieuwing mogelijk te maken. Dat een aantal projecten doorgang vindt naast die prioritering, vinden wij logisch.

Tot slot. Het is mooi dat het ministerie zeer geïnteresseerd is in de sleutelprojecten en dat is afgesproken dat, wanneer in de integrale projecten tegen zaken wordt opgelopen qua regelgeving die de voortgang belemmeren, het ministerie stappen zal ondernemen. Althans, dat heb ik begrepen uit de toelichting in de commissie. D66 hoopt dat met de aanbevelingen van de auditcommissie, de huidige aanpassingen qua sturing en prioritering, alsmede de medewerking van het ministerie, het

UJC haar vruchten zal afwerpen en dat samenwerking dwars door alle programmalijnen tot stand gaat komen. Daarmee zien wij de investering, ondanks alle mogelijke wijzigingen die er nog komen op het gebied van de jeugdzorg, als zinvol. Dan staan immers al veel meer neuzen die broodnodige kant op: de kant van de samenwerking, dwars door alle sectoren en schotten heen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de gedeputeerde. Namens de Staten wil ik oma Haak feliciteren met de geboorte van haar derde kleinkind vandaag.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop niet dat ik daarmee mijn geheel eigen bijdrage aan de jeugdzorg georganiseerd heb. Daar heb je als oma gelukkig weinig verantwoordelijkheid voor.

Ik wil graag beginnen bij de woorden van de heer Klein Kranenburg door te onderstrepen dat ook ik opmerk hoe groot de betrokkenheid in de Staten en in de commissie is bij dit onderwerp en hoe de beoordeling van zaken zich niks aantrekt van coalitie of dat soort ondergeschikte zaken. Dat waardeer ik enorm. Ik denk dat het de inhoud van het beleid ten goede komt.

De audit is een lastig instrument, vooral omdat het heel kritisch naar het beleid wil kijken. We kunnen rustig vaststellen dat dat gelukt is. Het is aardig als iemand kritisch naar je beleid kijkt, maar vervolgens moet je je wel wat willen aantrekken van de conclusies die getrokken worden. In eerste instantie had ook ik dezelfde schrikreactie als de Staten hadden en dacht: "Hebben ze hier wel naar gekeken, hebben ze daar wel naar gekeken, wij doen het met elkaar toch zo goed en ik zie zoveel enthousiasme." Als je echter van een afstand kijkt, zie je dat er buitengewoon zinvolle aanbevelingen gedaan worden. Het is goed op te merken dat dit niet na bijna twee jaar is gebeurd; de audit is gestart toen het programma nog niet eens een jaar liep.

De fractie van D66 zegt dat je er met de bril van 2009 naar moet kijken. Daarmee ben ik het eens, want het wordt alsmaar urgenter. Er komen allerlei rapportages die zeggen dat het allemaal zo moeilijk is in de jeugdzorg en dat het de kinderen niet ten goede komt, zeker niet de kinderen die een

heel complexe hulpvraag hebben. Als je een eenvoudige hulpvraag hebt, dan kom je in de jeugdzorg redelijk terecht, maar als er allerlei partijen aan te pas moeten komen, dan gaat de afstemming slecht en is het moeilijk in een beperkte tijd echt die hulp te krijgen die je nodig hebt. Er valt dus nog heel wat te verbeteren.

De sturing is het belangrijkste punt dat door de auditcommissie is opgemerkt: de sturing kan beter. Ik heb in de commissie het onderscheid gemaakt in verantwoordelijkheden. Wij zijn verantwoordelijk voor de aanbieders en voor Bureau Jeugdzorg. Daarop moet de sturing heel direct zijn en er moeten resultaten zijn. Wij kunnen daarin ook met geld sturen en dat helpt ook vaak. Wat dat betreft, is onze taak daarin onmiddellijk duidelijk.

Lastiger wordt het als het gaat om het programma UJC, dat wij samen doen met zoveel partners. Daarbij komt het er echt op aan dat wij met elkaar gemotiveerd zijn. Ik ben enthousiast over wat ik dan zie: bij bijna alle partijen zie ik dezelfde richting ontstaan als de richting die wij zelf hebben. Ik zal maar zeggen: naar voren, naar de preventie, hulp zo dichtbij mogelijk en alleen in een instituut als het echt niet anders kan. Dat die beweging veel energie en veel inzet kost, mag duidelijk zijn. Dat het programma UJC daar resultaten moet boeken, is wat mij betreft ook duidelijk. Ik denk niet dat je dat het beste kunt doen door die stuurgroep te verkleinen. In de stuurgroep zitten namelijk juist al die verschillende partijen die wij nodig hebben om de zaak te realiseren. Ik zou niet weten wie ik eruit zou moeten kieperen om die stuurgroep prettig klein te maken, want dan ben ik ook gelijk de sturing op dat onderdeel van mijn programma kwijt. Dat moeten wij dus maar gewoon accepteren.

Tegelijkertijd heb ik aangegeven hoe wij versnelling kunnen geven in die sturing. Dat willen wij vooral doen via de genoemde sleutelprojecten. Die sleutelprojecten spelen allemaal in het komende jaar. Daar komen resultaten uit, met name resultaten die over het hele programma lopen. Neem bijvoorbeeld 'Wrap Around Care'. Dat zal allerlei aanbevelingen opleveren voor alle partijen die meedoen als die pilot klaar is. Daar hebben wij meteen de integraliteit te pakken en kunnen wij de volgende slag maken naar verbeteringen die door iedereen gewenst worden.

Er wordt vooral door de fracties van de VVD en de ChristenUnie gevraagd naar effecten en het tijdpad om zaken te concretiseren. Ik heb toegezegd dat ik begin volgend jaar – dat zal maart/april worden – zal komen met een duidelijk sturingsverhaal, daar waar het gaat over onze directe verantwoordelijkheid voor Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders. Rond die tijd zijn de eerste resultaten vanuit de sleutelprojecten wat zichtbaarder en zal ik laten zien hoe wij daarin een fasering kunnen aanbrengen om resultaten op het programma te boeken.

De volgende audit in maart/april? Ik neem dat heel graag over.

Het onderzoek van de fractie van de SP zal ik met heel veel belangstelling lezen, maar wel met de opmerking erbij, dat het over de 'jeugdzorg breed' gaat en dus ook ongetwijfeld over Utrecht, maar niet direct op dit programma gericht.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het onderzoek betreft niet landelijk 'jeugdzorg breed'. De resultaten van ons onderzoek kunnen aan Gedeputeerde Staten worden overhandigd.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat lijkt mij buitengewoon zinvol.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog gesproken over de autonomie van de partijen. Als organisaties zich echt beroepen op hun autonomie en daardoor de sector of een programmalijn meer gaan optimaliseren in plaats van de hele keten, dan moet je als provincie en zeker als stuurgroep in alle overleggen daarop direct gaan sturen. Deelt de gedeputeerde die conclusie met de fractie van D66?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, die conclusie deel ik met de fractie van D66. Ik ben het nog niet tegengekomen dat partijen zeggen dat zij hieraan niet willen meewerken en dat zij daarbij een beroep deden op hun eigen autonomie. Je ziet natuurlijk wel dat de ene partij enthousiaster is en meer vooraan staat bij pilotprojecten en bij zaken die de zaak in versneling brengen dan de andere partij. Wij hebben overigens een prachtig middel bij de zorgaanbieders: wij kunnen daar namelijk ook met geld sturen.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog even terugkomen op de organisatie van het project. Ik denk dat het project UJC een van de moeilijkste projecten is die wij op dit moment in de provincie hebben lopen. 70 actoren maken deel uit van het speelveld. Het is geen sinecure en het blijft ingewikkeld. Ik zei al dat wij begrip hebben voor de organisatorische wijzigingen die de gedeputeerde doorvoert naar aanleiding van de audit. Ik wil nog wel even terugkomen op de stuurgroep. De stuurgroep werd op meerdere punten in de audit bekritiseerd op haar sturend vermogen. Ik wil graag specifiek van de gedeputeerde weten wat zij daarmee gaat doen. Hoe ziet zij haar eigen rol in de stuurgroep?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben de audit uitgebreid besproken met de stuurgroep. Wij zullen tot een kerngroep komen. Dat vonden alle stuurgroepleden buitengewoon jammer, want er is heel veel enthousiasme, bezieling en behoefte om goed aangehaakt te blijven. Wij zijn dus in de stuurgroep wel aan het zoeken hoe je onderwerpen meer in de lijn kunt zetten, waarbij je in de stuurgroep zelf alleen maar de grote thema's bespreekt. Op die manier kunnen wij daarin wel wat verschillende lagen aanbrengen. Om de stuurgroep zo breed te houden, heeft wel een enorm belang. In de stuurgroep zelf is iedereen overtuigd van het feit dat wij met resultaten moeten komen en dat de volgende audit er heel anders uit moet zien.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij vinden in het antwoord van de gedeputeerde. Een brede stuurgroep is de keuze van de gedeputeerde. Dat respecteren wij. Ik denk echter dat technisch sturen iets anders is dan de bezieling en het leiderschap, die meerdere malen in de audit aan de orde zijn geweest. Dat geef je met veertien mensen wat moeilijker vorm dan wanneer je binnen de stuurgroep afspraken maakt over de rolverdeling. Het leiderschap in dit ontzettend complexe project zou echt wat steviger aanzet moeten worden. Daaraan hechten wij veel belang.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het belangrijke werk vindt in de ver-

schillende lijnen plaats. Daar zijn compacte groepen aan het werk. In de stuurgroep is het vaak een kwestie van de dingen aan elkaar verbinden en doorzetten. Het werk zit niet zozeer daarin als wel in de afstemming.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan hoop ik dat het leiderschap daarin de komende periode wat scherper wordt vormgegeven.

De VOORZITTER: Verder geen woordvoeringen meer? Kan ik vaststellen dat u de wijze waarop Gedeputeerde Staten invulling geven aan de aanbevelingen van de auditcommissie UJC met enthousiasme vaststellen? Dat is het geval.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

Sluiting

De VOORZITTER: Ik dank u allen voor uw inbreng. Het 'wapen' is geopend. Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 16.42 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 25 januari 2010.

De voorzitter,

De griffier,